

Maṇ Roma

Gaḃeti

¹ Lishti gaṇ go tet mal ami Bulus zhel ga Yesu Almasihu de sa mbe de ta dam de yen shinti ga Yesu, yek sa zaṇ ka ten de ta lak icin ten gaḃa maṇ tamti ga Nya wu kaṇ.

² Gaṃi kaḃe gaḃa maṇ tamti gwe Nya pi alka-wol gwas tun tek ka tumal maṇ dlamti gaḃa jwas wu, naḃ kangwe sa lishi ka gaḃa gwas maṇ cilti wu.

³ Gaḃa maṇ tamti gwisi wo ten bi ga Yen gwas kaṇ, maḃgwe ka damti gwas de mbalaṇ wo maṇ gaṣ ga Dauda ka de ti wu,

⁴ ama ten bi zaṭ gwas ka de sa zaṭ ka ka Shishi suk iko go gem ti wo Yen ga Nya kaṇ, tumal tlit gwas tot ḃaka maṣkaṇ ka. Gem Yesu Almasihu wo Bagaa gaṇaṇ kaṇ.

⁵ Tumal Yesu Amasihu suk ten de ta shin gwas mbi nalti ḃa kaṇ a mbi alheri suk mbeti ten ta damti de yen shinti ga Yesu, ten de ta mbe majwe de ba maṇ Yehuda ka sowu tet ka mas baṇ taṣ baḃ gem asa kumit bi.

⁶ A kii mago kaa ni gibi, kii de Nya mbekii yek kaa dam de mbalaṇ ji Yesu Almasihu wu.

⁷ Mas jwakaṇ de kaa ni ka baṇ Roma wu, kii mbalaṇ jwe Nya lamsi yek ta mbekii ten de tak damaṇ de mbalaṇ jwas wu,

Haṇ ta alheri suk multi mbadl sut mal Nya Buka gaṇaṇ, suk Bagaa Yesu Almasihu dam de gwakaṇ.

Pat godiya Nya

⁸ Ten ndat zhile wo api godiya Nya gini tumal Yesu Almasihu ten bi ga mas jwakan, ten de sa nama dlamti gaba ten bi ngasti ten Nya gwakan ko ako ten dii atli.

⁹ Nya gwe a nitma palti wul na mas mbadl gini tumal lakti icin ten gaba man tamti ga Yen gwas wu ka de sheda gini ten de a nama daamti gwakan,

¹⁰ dlip ka sa'i gwe a ba gem Nya wu. A nama gemti ga Nya de, de kume tamit da go, kota nak gwik-gwi ta mbi lat malkii ne.

¹¹ A nama lamti yenti gwakan ten de ta balkii ilgon ga Shishi ga Nya ilgwe a ndallikii gahwulan wu.

¹² lamti gi wo yek de, tan ndalli gahwulan yilkeni na ami sukkii, ten de ta ndallikii gahwulan na ngasti ten Nya gini kii mago akaa ndalli gahwulan na ngasti ten Nya gwakan pak.

¹³ Yilkeni jini a nama lamti tak yisi de a pi shiri lat malkii asami wonti, ama hal ninge yek basa bo zakan de ta tul so. Ilgwe a lakan ten tulti go yek de ta lak icin ten gaba man tamti ka dlo gwakan a mbalan bal gem nak kangwe a pali ka majwe ba man Yehuda ka sowu.

¹⁴ Dibalti ga wonti mbalan ni gaa, dibalti ga man ban suk man ga me, ga majwe man lishti wu suk majwe sa mani sowu.

¹⁵ Yek laki yek a lak ka mbadl gi de kii mago ta dlamikii gaba man tamti kii de ka ni ka ban Roma wu.

Iko ga gaba man tamti

¹⁶ Ga_{ba} ma_n ta_{mti} ga_n go de wul nsha ka_n ni a ma_{lla}n so, ten de yek de iko ga_n Nya gwe a ta_{la} mas ma_{lg}we ba_l gem wu ten mbit kisti, nde na_n ma_n Yehuda yek paa ma_jwe ba_n ma_n Yehuda ka_n sowu.

¹⁷ Ten de tumal ga_{ba} ma_n ta_{mti} ga_{mi} ka_n mbok ang ten pa_{lti} wul ndakce gwe yi_l sut mal Nya wu, a mba_{la}n mbi pa_{lti} wul ndakce gwisi tumal ba_{lti} gem tet ten ndat zhile hal a la pakti. Na_k kangwe ni ga_n lishi ka_n ga_{ba} ga_n Nya wu de, <<Ma_n pa_{lti} wul ndakce wo tumal ngasti ten Nya ka_n ta da_{mi}.>>*

Pa_{lti} byas wul ga_n mba_{la}n

¹⁸ Ten de sa_n na_{ma} mbokti ang ten kangwe Nya sut nya a nol mba_{la}n ka_n lilti mba_{dl} gwas ten bi la_{shi} banti ga_n Nya suk byas pa_{lti} wul ga_n ma_jwe de asa_n kup gem ka_n tumal yokit gwa_{sa}n wu.

¹⁹ Ten de ilgwe a mba_{la}n ma_n yisti ten Nya go ten dii ka_n ni a malsi, na_k de Nya mbokisi ang dani wu.

²⁰ Pa_{lti} wul ga_n Nya suk iko gwas ma_n la_{shi} pakti wo wul jwe asa_n ma_n yenti na_n gwel wu ka_n so. Ama tun tet ten pa_{lti} ga_n dii atl ka_n Nya mboki ang mba_{la}n dani ten dii yek sa_n yis gaa gwa_{sa}n tumal wul jwe Nyami pa_{lsi} wu, kangwe de mba_{la}n a mbi ilga_n d_{la}mi sowu.

²¹ Ten de ko de sa_n yis Nya wu, ama mas na_n nu a ba_{sa} ba_{lti} nalti ten nalti gwas de Nya so, a ba_{sa} pit godiya so. Ka_n la_l ga_n pa_{lti} na_k gwisi wo yek da_{am}ti wul gwa_{sa}n da_m de da_{am}ti wul ga_n ten koo lu, yek mba_{dl} gwa_{sa}n gwe de ba_n a da_{am}ti sowu njika_n ka_n na_n da_mshal.

* 1:17 1:17 YenM. I. 2:4

²² Ko de sa dlam de man botlkan yisti wul ka de si wu, ama si wo kadlan kan.

²³ Yek sa balli nalti ga Nya gwe bata mash sowu suk ga gunki man tet da mbalan suk ga gunki man tet ji yadli, suk dabbobi suk dingi ji wul man lat na ze tuki.

²⁴ Ten nak gwisi kan yek Nya laksi ka yek sa pita lamti palti byas wul jwe ni ka mbadl jwasan wu yek sa ngusi palti wul nsha suk yilkeni jwasan na dli jwasan.

²⁵ Sa palli gem ga Nya de lal wi. Sa nima ngusti alt wul jwe Nya pansi wu hal asa palisi wul ka lal ga Man Palti Wuli gaa gwasi, ti de ta mbuki ta mbalan tasti dlip wu. Amin.

²⁶ Ten nak gwisi kan yek Nya laksi ka yek sa pita lamti palti byas wul nsha. Yek modli jwasan zak multi suk maani yek sa njel multi suk yilkeni jwasan modli kangwe ba mbun de ta pali wu sowu.

²⁷ Nu ka pak de byas lamti ga yilkeni jwasan man ngetl gwasan wugo, yek maani zak multi suk modli nak kangwe Nya pali de ta ni wu. A ba maani suk ba maani ngusi palti wul nsha ka dlo jwasan, na nukan sa dlaki gaa gwasan nolti gwe ni ndakce suk byas palti wul gwasan.

²⁸ Nak de sa nge damti na yisti ga Nya wu, yek ta laksi ka ten daamti wul ga ten koo lu ten de tas ngusi pati ilgwe ba mbun de tas pali sowu.

²⁹ Sa njikan na mas wunda ga wul gwe ba yek sowu, suk ngalci, suk kotgwel, suk nget hwullan ga yilkeni. Sa ni ga njikami na dakalti suk tlot mbalan suk dlanti suk shelti mbalan suk duu tuki. Si wo man wulti yilkeni kan,

³⁰ man lilti shin mbalan ka, man dlanti suk Nya, man byalti mbalan, man tlilti gaa nya, majwe asa tas gaa gwasan wu, man belti bi ten ngalci, majwe basa kumi bi man zat gwasan sowu.

³¹ Si wo mbalan ji ten koo lu kan, majwe basa njikan alkawol sowu, man lashi lamti suk man lashi yenti gonti.

³² Sa yis mbat ga Nya de mas majwe asa pal wundał ga pat jin jo sa ndal mashkan, ama bade we palti kan asa pal wul jimi tokte so, hal asa pi kaal majwe sa nama palti nu wu pak.

2

Kisti gaba ga Nya wo hwabi kan

¹ Ten nak gwisi kan ki de ka kisi gaba yilka gwa go, gaba nik bi so kota wok de ki wo. Nak de sa'i gwe ka nima kisti gaba malgon wu, ka nima kisti gaba gaa gwa, ten de byas wul gwe ka nama yenti ga malgon ten palti wu yekkan ki mago ka nama palti.

² Ma yisi de kisti gaba ga Nya ten majwe asa pal wundał ji wul jin jo ndakce kan.

³ Ki mbalan! Yekgu ki na gaa gwa ka nama palti byas wul jimi de ka nama yenti ga malgon na nali wu! Ka daman gwe we ka dakci nolti ga Nya wu nwa?

⁴ Ko nakkan ka nama mbulti nalti ga alheri ga Nya suk dlot mbadli suk lashi lilti mbadl bale-bale gwe ata palik wu kan? Ko nakkan ka yisi de alheri gwe Nya nik ma palti go ten de tak ci atlgaa ka sa?

⁵ Ama lashi kumti bi suk kangalti ga mbadl gwe ka nama palti wu, yek ka nima mwet gaa gwa

nolti gwe nama batti gwa ten cin lilti mbadl ga Nya, ka sa'i gwisi kan sa mbok ang ten nolti ga Nya de ni ndakce wu.

⁶ Nya a palli ko wokko ami ndakce na pal'ti wul gwasi.

⁷ Ama mas na nu, majwe sa nama ngot nalti suk damti de kidi suk mbadl gwe ba a paki sowu wu nida. Sik de majwe sa dlo si ten pal'ti wul ga alheri ka dlot mbadli a si kan Nya a batlsi na mbadl man lashi pakti wu.

⁸ Ama ka man lamti gaa, suk majwe asa nge gem asa pal ngalci wu sa pallisi ami na lilti mbadli suk duu tuki.

⁹ Bomti suk citi ka dli ka nama batti ga mas man ngalci, ndati ten man Yehuda yek paa majwe de ba man Yehuda ka sowu.

¹⁰ Ama mas man pal'ti hwa wul wo ta mbi nalti suk damti de bali suk tami mbadli, ndati ten man Yehuda yek pa majwe ba man Yehuda ka sowu.

¹¹ Ten de Nya wo man lamti ga mbalan jon ata nge mbalami jon ka so.

¹² Mas majwe sa pal byas wul a basa yis mbat gaba ga Musa sowu, sa lilti ka ko de sa yis mbat gabe sowu, ama majwe sa yis mbat gaba yek sa pal byas wul go sa lilti ka nak kangwe mbat gabe dlam wu.

¹³ Ten de ba de we katti kang wul jwe mbat gabe dlam wu tokte ka de man lakti a mbalan dam de man pal'ti wul ndakce mal Nya so, ama kumti bi wul jwe mbat gabe dlam wu ka de ilgwe laki asa mbe mbalan de man pal'ti wul ndakce wu.

¹⁴ Majwe de ba man Yehuda ka sowu go mbat gaba ga Musa nisi da so. Ama ka sa'i gon wo asa

pal ilgwe mbat gabe dlam wu tu ten palti ilgwe mbadl gwasan balsi wu. Ashe, man lashi mbat gabe mago mbat nisi da pak.

¹⁵ Palti wul jwasan mbok ang de wul jwe mbat gabe dlam de ta pali wu ni ga lishi ka mbadl jwasan. Ten de daamti ga mbadl gwasan mbokisi ang ten nak gwisi, nak de a daamti gwasan mbokisi ang de sa byas wul ka sa'i gon, a ka sa'isi gon wo ba a mbokisi ang de sa byas wul sowu.

¹⁶ Ten nak gwisi kan, nak kangwe tami gaba gan de a nama lakti icin dani dlam wu, nu kan a pi ten cin gwe Nya a pal kisti gaba ten mas wul jwe ni ga hwudali ka daamti ga mbadl ga mbalan tumal Yesu Almasihu wu.

Man Yehuda suk Mbat Gaba ga Musa

¹⁷ To, ki de aka mbe gaa gwa de man Yehuda wu pa? Ka nama ngasti gwa ten Mbat Gaba ga Musa aka nama bot ngetl gwa ten de ki wo kani nja mal Nya,

¹⁸ ka nama wulti de ka yis ilgwe Nya lami wu, aka yisti gaa ga ilgwe Mbat Gaba ga Musa dلامي ten bi kangwe ka botl ilgwe ni ndakce wu.

¹⁹ Ki gaa gwa wo ka bal gem de ki wo malgwe ata nde dwa cina wu kan, a ki wo cilti kan mal majwe sani ka damshal wu,

²⁰ malgwe nima mbokti kadlan ang ten wul wu, suk man lishti ga majwe daamti gwasan wo nak ga mil mbalan kan ni wu. Ten de gem ka yisi de ka mbat gaba ga Musa kan ka mbi mas yisti suk gem.

²¹ To, ki de ka nima mbokti ang ten wul naa mbalan wu, mboki ang gaa gwa dani la! Ki de

aka mboki ang mbalan de bas pi mukal sowu, ki gaa gwa wo ka pi mukal sa a?

²² Ki man wulti de ba mbalan pi palan sowu, ki gaa gwa wo ka pan palan sa a? Ki de ka palli gunki de wul cit dade go, ka mukal wul tet ka bii gunki sa a?

²³ Ki man bot ngetl na mbat gaba ga Musa, ka namma lilti shin ga Nya ka tumal celti mba ti sa a?

²⁴ Ai, sa lishi ka gaba ga Nya de, <<Majwe ba man Yehuda ka sowu sa nama dlamti gaba mbul shin ga Nya ka dlo gwasan ten bi gwakan kii man Yehuda.>>*

²⁵ De kume ka nama kopti mbat gaba ga Musa go, salti gwe sa palik wu palik ampani wi. Ama kume ka nama kopti mbat gaba ga Musa sogo salti gwa wo ten ko lu, kan nak wule sa salanki so.

²⁶ De kume majwe basa bo salsi sowu nama pal ti ilgwe mbat gaba ga Musa dlam wugo, aba Nya a kansi nak majwe sa salsi wu so nwa?

²⁷ Majwe sa palisi salti ga dli so ama asa kop ilgwe mbat gaba ga Musa dlam de ta pali wu a kisik gaba, ki de mbat gaba ga Musa nik da ga lishi asa salki wi, ama aka cel mbat gabe ka wu.

²⁸ Ten de mbalan a man yisti ga man Yehuda ga gem tumal ilgwe ata yeni a debal wu so, a nu kan salti ga gem wo ba mbalan a yeni na gwel so.

²⁹ Ka lal ka nak gwisi man Yehuda ga gem wo tik de man Yehuda ka mbadli, a salti ga gem wo yek de salti ga mbadli, ilgwe Shishi ga Nya kade man pal ti wu ba de we tumal mbat gaba gwe sa

* **2:24 2:24** YenIsh 52:5; Ezk 36:22

lishi wu so. Wundaḷ ga maḷgwisi wo Nya kaḍe
man tasti gwasi baḍe yen ga mbalan so.

3

¹To, yek ndat gwa de man Yahuda a mbalik ye?
Yek de riba ga salti gwa ye?

² Yii, a mbalik wul tu ten mas tantu ci! Ta nda dlamti wo, Nya bal man Yehuda ngipti gaba gwasi.

³ Ama de kume man Yahude jon ngassi ten gabe sowu pa, lashi ngasti ten gaba gwasami a laki a Nya dam de man lashi palti gem ma?

⁴ Ko njaa! Nuk'ni so! Nya wo maṇ gem kan, kota ni de mas mbalan wo maṇ shelti lal kan. Nak kangwe ni ga lishi ka gaba ga Nya wu de, <<Gaba gwa wo gem kan ko a gasi

a kota a cina ga guu mago man gem kaḁe
kj.>>*

⁵ To, de kume lashi palti wul ndakce ganan dam
de tantu mbokti ang ten palti wul ndakce ga Nya
go, yek ma dlaman ye? Ma dlaman de Nya wo
man lashi palti wul ndakce kan ten de ta nolanni
nwa? A nama gaba gan ka damti gi de mbalan.

⁶ Wowo! Ko njaa! Kume de nu kan ni go, dani kan Nya a pali kisti gaba dii atl gwi?

7 Kume de la¹shi ge¹m gi la¹ki ye¹k ge¹m ga Nya yil
ten dii i'e, ye¹k po la¹ki ye¹k sa¹ mba¹l nalla¹t ga Nya
go, to, ye¹k la¹ki de sa no¹lan ten de ma¹n pal¹ti byas
wul ka¹de ami ye?

⁸ De kume nu kawu yek laki de bama panta ngalci ten de ta dam de hwa wul so ye? Majon man dlamti gaba lilti shin ganan ka nama wulti

* 3:4 3:4 YenZab 51:4

de we nukān mā namma dlamti. Sa nol majwisi
nak kangwe mbun de tā nolsi wu.

Man palti wul ndakce ni da so

⁹ To, ningo yek de pakti ga gaba gan ye? Ten de
mi man Yehuda wo mā manan naa mbalan ma?
Wowo! Ko njet! Ma mbokan ang dani tet wi de na
man Yehuda na majwe ba man Yehuda ka sowu
mas sa pal byas wul a mas jwasan sa ni a atl da
iko ga byas wul.

¹⁰ Nak kangwe ni ga lishi ka gaba ga Nya wu de,
<<Man palti wul ndakce ni da so ko ta de nam
mago ni da so.

¹¹ Man yis gaa ga wul ni da so,
aba malgon nima ngot ga Nya so.

¹² Mas jwasan sa balli tukaal Nya wi,
sa lil ka wi mas jwasan,
ko man palti wul ndakce ni kasi so,
de nam mago ni da so.>>†

¹³ <<Shukalyal gwasan wo nak gazukdi gwe ni ga
buli wu kan ni,
Laka jwasan pal de wul shelti mbalan wi.>>‡

<<Gaba jwasan wo nak dapi cilakmbal kan ni.>>§

¹⁴ <<Bi jwasan wo ga njikmi kan ni na gaba
palti bi gaa mbalan suk byas gaba.>>*

¹⁵ <<A asan gwasan la shotti hwulan ga mbalan
baa-baa,

¹⁶ a tlot mbalan suk duu tuk kop kaal gwasan
mas lu gwe sa li wu.

† 3:12 3:12 YenZab 14:1-3; 53:1-3, ‡ 3:13 3:13 YenZab 5:9

§ 3:13 3:13 YenZab 140:3; * 3:14 3:14 YenZab 10:7

17 A baša yis tantu ga lu gwe tami mbadl ni wu
so.>>†

18 <<A ba banti ga Nya nisi gwel so.>>‡

19 Mi dai ma yisi wi de mas ilgwe mbat gaba ga Musa dlam go, majwe sani gaz ga mbaṭi wu kan mbaṭi dlamisi. Gwisi pi nu kan ten de ba malgon mbi ilga ga dlam so, a tas mbok ang de mas dii atl ni gaz ga nolti ga Nya.

20 Nak de ba malgwe a dam de man lashi palti byas wul mal Nya tumal kopti ilgwe mbat gabe dlam wu. Ilgwe a mbat gabe pali go yek de a mboki ang mbalan ten byas wul gwasi.

Palti wul ndakce tumal ngasti ten Nya

21 Ama ningo sa mbok ang ten zobsi tantu damti de man palti wul ndakce mal Nya wi. A ba tumal kopti mbat gaba ga Musa kan a mbalan dam de man palti wul ndakce gami so, ko de mbat gaba ga Musa suk lishti ji man dlamti gaba ga Nya bal sheda tenti wu.

22 Damti de man palti wul ndakce gami de sut mal Nya kan ni go, tumal ngasti ten Yesu Almasihu kan a mbalan mbi, Nya bal palti wul ndakce gami mas majwe sa ngassi tenti wu. Nya lam majon yek ta nge majon so,

23 ten de ko wokko pal byas wul yek ba malgon mbuk mbit nalti ga Nya so.

24 Ama tumal alheri gwe Nya pali mas mbalan ten koo lu wu, yek ko wokko mbi damti de man lashi byas wul a cina da Nya ka tumal batlti gwe Almasihu Yesu batl wul tenanni wu.

† 3:17 3:17 YenIsh 59:7; ‡ 3:18 3:18 YenZab 36:1

²⁵ Ten de Nya tak Yesu tas dam de sadaka gwe kan dibalti ga byas wul jinan ka wu, ten de sa taasi mbalan batlti nolti ga byas wul gwasan ka, tumal hwulan sadaka gwe shot wu de kume sa ngasti ten Nya wu. Nya pali nak gwisi kan ten de tas mbok ang ten palti wul ndakce gwasi, nak de ta dlo bi na mbalan yek ta kan gwel da ten byas wul jwe sa pali tet wu ka wu.

²⁶ Tu ten nu kan Nya mbok ang ten palti wul ndakce gwasi ka sa'i gan, ten de ti gaa gwas wo byas wul nit da so, ata lak mas man ngasti ten Yesu ten damti de man lashi byas wul a cina ga Nya.

²⁷ To, na yek ma bo ngetl ye? Ai wul bot ngetl wo nini da so! Tu ten yek sa kamini ilgwe ma bo ngetl da wu ka ye? Tumul kopti mbat gaba ga Musa kan sa kamini ka nwa? Wowo, seko tumal ngasti ten Nya.

²⁸ Ten de ma yen de tumal ngasti ten Nya kan a mbalan dam de man lashi byas wul a cina ga Nya, ba de tumal kopti mbat gaba ga Musa so.

²⁹ Ko Nya wo Nya ga man Yehuda kan si na ngusan? Ashe, ti wo Nya ga majwe ba man Yehuda ka sowu ka pak sa? Yii, ti wo Nya ga majwe ba man Yehuda ka sowu ka pak,

³⁰ nak de Nya wo de nam kawu. A ta laki a man salti dam de man lashi byas wul malti tumal ngasti ten Nya, a nak gwisi kan man lashi salti a mbi damti de man lashi byas wul tumal ngasti ten Nya pak.

³¹ Bohwe, ma pallan mbat gaba ga Musa de wul ga ten koo lu wi ten bi ga ngasti ten Nya nwa? Ko njet! Ka lal ga nu wo kopti kaal ga mba ti kan ma

nama kopti.

4

Ngasti ten Nya ga Ibrahim

¹ To, yek ma dlamān ten Ibrahim, aba ga aba ga mān zat jinān ye? Yek de ilgwe ta yis gaami ten bi ngasti ten Nya wu ye?

² De kume Ibrahim mbi damti de mān laši byas wul a cina da Nya ka tumal pal̄ti wul gwas kago, ashe ilgwe ta bo ngetl na nali wu niti da, ama ba de we a cina ga Nya so.

³ Ni ga lishi ka gaḡa ga Nya de, <<Ten de Ibrahim ngasti ten Nya yek Nyami dlamit pal̄ti naḡ gwisi de pal̄ti wul ndakce.>>*

⁴ Maḡwe nima pal̄ti wul ten de taṣ mbi balti go, ilgwe sa bal̄ti go ten koo lu kan ni so, batlti ga ilgwe ta pal̄i wu kan.

⁵ To, maḡwe bata ngasti ten pal̄ti wul gwas so, ama yek ta ngasti ten Nya ti de ata palli mān laši paṭ ji Nya de mān laši byas wul a cina gwas wu, asa kan ngasti ten Nya ga maḡi de pal̄ti wul ndakce gwasi.

⁶ Gwisi kaḡe ilgwe Dauda nama mbokti ang dani wu de ta gaḡa ten bi albarka gwe sa laki maḡwe Nya mbet de mān pal̄ti wul ndakce wu, baḡe tu ten pal̄ti wul gwe maḡi pal̄i wu so, de ta wule,

⁷ <<Maṇ albarka kaḡe majwe
sa polisi daṣkan jwasan kawu,
majwe sa taasisi byas wul jwasan kawu.

⁸ Maṇ albarka kaḡe maḡwe

* 4:3 4:3 YenL. Z.

Bagaa dlamit byas wul jwas gaa sowu.>>†

⁹ Bohwe, albarka gami wo majwe sa salsi wu kan sa lakisi si na ngusan ma ko suk majwe basa salsi sowu pak? Ai ilgwe ama dlanan tet ka lishti gaba ga Nya wu de wule, Ibrahim kan sa dlamit ngasti ten Nya gwas de palti wul ndakce.

¹⁰ To, ka sa'i gwi kan asa mbet de man palti wul ndakce gwi? Ka sa'i gwe sa salti wu gwa, ko tun a basa bo salti so? Ai, tun a basa bo salti so kan.

¹¹ Ama de ta kan lal ga salti wugo, yek damit de lal sheda ga palti wul ndakce gwe ta mbi tumal ngasti ten Nya gwasi tun a basa bo salti sowu. Ten gwisi kan yek Ibrahim pal de aba ga majwe sa ngassi ten Nya ten de tas dlamsi de man palti wul ndakce ko de basa salsi sowu.

¹² Nu kan Ibrahim dam de aba ga majwe sa salsi wu, ko de ba de salti kan sa salsi tokte sowu, ama hal sa nama kopti wunda ga lal ngasti ten Nya gwe ni Ibrahim da tun a basa bo salti sowu.

Alkawol ga Nya suk ngasti ten Nya ga mbalan

¹³ Alkawol wu de sa pi Ibrahim suk gaz jwas wu de ta ci gado ga dii atl wugo, ai tumal mbat gaba ga Musa kan sa pit alkawoli so, ama ta kan alkawoli tumal palti wul ndakce gwe a mbalan mbi tumal ngasti ten Nya wu.

¹⁴ Ten de kume de man kopti mbat ga Musa ka de majwe sa ci gado ga dii atl go, ai ngasti ten Nya ga mbalan a daman ten koo lu, a alkawol ga Nya dam de wul ga ten koo lu.

† 4:8 4:8 YenZab 32:1,2

15 Ten de mbaṭ gaḃe wo lilti mbadl ga Nya kan a tulli, ama ka mas lu gwe mbaṭ gaḃa ni ḃa sowu, byas wul ni ḃa so pak.

16 Ten naḃ gwisi kan alkawoli tul ten bi ngasti ten Nya, tumal alheri ga Nya, ten de ta mas mil ji Ibraḃhim mbi alkawoli. Ama sa dlallali alkawoli gaṇ majwe sa gaz ga mbaṭ gaḃa ga Musa wu si na ngusan so, ama suk mas maṇ ngassi ten Nya naḃ kangwe Ibraḃhim paḃi wu. Ten naḃ gwisi kan Ibraḃhimi kaḃe aba gaṇaṇ mas jinaṇ.

17 Naḃ kangwe ni ga lishi wu de, <<A pallak wi de aba ga bi wonti.>> Gwisi wo yek de sa dlalli alkawol gami de gem wi. Ibraḃhim wo Aba gaṇaṇ kan a cina ga Nya gwe ta ngasti ten ti wu, Nya gwe ata baḃ mbadl majwe sa maṣh wu. Tik de maṇ iko mbet ji wul jwe sa ni ḃa sowu de taṣ tuli a wuli tuli.

18 Ko de zaṭ mbadl ga Ibraḃhim daṃ naḃ wule ten koo lu ka wu, mas na nu yek baṭa cel ka mbadl so yek ta cina na zaṭ mbadli ata nama ngasti ten Nya taṣ pal de, <<Aba ga bi wonti.>> Gami pi nu kan naḃ kangwe sa pit alkawol wu de, <<naḃ gwisi kan maṇ gaz jwa a wonti.>>

19 Ka sa'i gwisi wo a Ibraḃhim paḃ gin de zambaḃ de naṃ na zaṭi, ama yek ba ngasti ten Nya gwas ndaḃi ka so, ko de ta nama yenti kangwe ndaḃti ga dli gwas paki ka wi na koliti suk kangwe Saratu ḃakci sa'i zaṭ yen wu.

20 Ta cel ka mbadl na alkawol ga Nya yek ta mbok ang ten laṣhi ngasti ten Nya so, ama yek ta mbaḃ ndaḃti ngasti ten Nya gwas dani ata nima baḃti nalti Nya.

21 A ta daṃ na yisti i'e de iko njikanti alkawoli

ni Nya da.

²² Yek laki yek sa dlam̄i Ibarahim ngasti ten Nya gwas de palti wul ndakce.

²³ Gaba gan de wule <<Yek sa dlam̄ ngasti ten Nya gwas de palti wul ndakce wu,>> ai, ba de ten bi gwas ti na ngus kan sa lishi so.

²⁴ Ama sa pal lishti gami ten bi gan̄an, mi de mi mago Nya a dlam̄anni de man palti wul ndakce wu, mi de ma balan gem na malgwe tilil Yesu Bagaa gan̄an daka mashkan kawu.

²⁵ Ten bi byas wul gan̄an kan sa bal bi ga Yesu de tas mashi, yek sa pallat kaami ten de tan daman de man lashi byas wul a cina ga Nya.

5

Tam̄ti ga dam̄ti de man lashi byas wu a cina ga Nya

¹ Ten Nak gwisi kan nak de ma mbi dam̄ti de man lashi byas wul gaa mal Nya tumal ngasti ten Nya wu, tam̄i dam̄ti ni ka dlo gan̄an suk Nya tumal Bagaa gan̄an Yesu Almasihu.

² Tumalti kan ma mbi tet ka alheri gan de man̄nma dam̄ti gibi tumal ngasti ten Nya wu. A man̄nma palti hwol tuki ten de ma zan mbadl de ma daman de majwe sa cugaa gaa ka nalti ga Nya wu.

³ A ba gwisi ka tokte so ama hal man̄nma palti hwol tuk ka tlat bomti gan̄an, ten de ma yisi de a tlat bomti lakkan ni ten dlot bi,

⁴ a dlot bi laki a man daman de man palti hwa wul, a palti hwa wul laki a ma daman na zat mbadli.

⁵ A ba zaṭ mbadl gwisi ani ten koo lu so ko njet, ten de Nya tatok lamti gwas ḍanka mbadl jinan ka tumal Shishi ga Nya gwe ta balanni wu.

⁶ Ten de ndakce ka sa'i gwe bama mbuki zaṭ ang gaa ganan sowu, yek Almasihu mash ten bi ganan, mi majwe ba Nya lam palṭi wul ganan sowu.

⁷ Wul man bomti i'e kan ta malgon mash ten bi ga man palṭi wul ndakce, ko de gon a malgon pal ndali gahwulan ata masḥi ten bi ga hwa mbalan wu.

⁸ Ama Nya mbokini ang ten nalti ga lamti gwasi, nak de tun a ma yi de man byas wul kan yek Almasihu masḥi ten bi ganan wu.

⁹ To, tun nak de ma mbi damti de man laḥi byas wul a cina ga Nya tumal hwulan ga Almasihu wu, baḥe nak ninge ma, ai sa kisanṇi ḍaka liliti mbadl ga Nya ka tumal Almasihusi.

¹⁰ To, nak de tun ka sa'i gwe ma yi de yelan tlanti ji Nya wu kan sa lakan dlo ganan sukti tumal mashkan ga Yen gwas wugo, baḥe ta ninge de sa pallanni de yelan jwas wu gwa, sa kisanṇi ca tumal damti ga Yeni.

¹¹ Ta man nak gwisi, hal ma nanma palṭi hwol tuk ten bi ga ilgwe Nya pali tumal Bagaa ganan Yesu Almasihu, malgwe tumalti kan sa lakan dlo ganan suk Nya wu.

Adamu suk Almasihu

¹² To, nak kangwe byas wul tul ten dii atl tumal mbalan de nam, yek byas wuli tulli mashkan, na nak gwisi kan mashkan nda ten mas mbalan ten de ko wokko pal byas wul wi.

¹³ Ka sa'i gwe ba sa bo bal mbat gaba ga Musa sowu, a byas wul ni da ten dii atli. Ama a basa dlam byas wul ka lugwe de mbat gaba nida sowu so.

¹⁴ Ama mas na nu yek mashkan pal iko ten mas mbalan, kan tet ten Adamu hal yek la Musa, hal yek mashkan pal iko ten majwe palti byas wul jwasan wo ba ga celti mbat ka ka sowu nak kangwe ga Adamu pi wu. Adamu kade cingalti ga malgwe a tul gwe tik de balti wul ga Nya wu.

¹⁵ Ama balti wul ga Nya de ta bali tumal malgwe ta ya tul go ni kak-kak i'e suk byas wul gwe Adamu pali wu. A yekgu byas wul gwe mbalan de nam pali wu tulli wonti mbalan mashkan. Ama alheri ga Nya nal mani, hal yek balti wul gwas de ta bali tumal alheri ga mbalan de nam gwisi wu laki yek mbalan wonti mbi bal albarka.

¹⁶ Gem balti wul ga Nya ni kak-kak suk byas wul ga mbalan de nam wu. Nak de nolti gwe kop kaal ga byas wul gwisi go yek tulli mashkan, ama balti wul ga Nya go yek laki yek ba byas wul nini gaa a cina gwas so, ko de ma palan byas wul wonti wu.

¹⁷ Tumal byas wul ga mbalan de nam malgwe tik de Adamu wu kan mashkan mbi iko ten ko wokko, ama iko ga byas wuli wo ni ten bi ilgon so de kume sa cingali na iko gwe mbalan de nam gwisi, malgwe tik de Yesu Almasihu wu tulli mas majwe sa kan alheri ga Nya suk balti wul gwas ga damti de man palti wul ndakce a cina gwas wu. Tumalti kan ma palan iko ka damti ganan.

¹⁸ Ten nak gwisi kan nak kangwe dakcit mbat ga mbalan de nam tulli nolti ga mashkan ten ko wokko wu, nu kan palti wul ndakce ga mbalan de

naṃ tullī albarka ko wokko, gwe yek de daṃti de maṇ laṣhi byas wul a cina ga Nya suk maṇ pyal mbadl wu.

¹⁹ Naḵ kangwe de mbalaṇ wonti daṃ de maṇ byas wul tumal laṣhi kumti bi ga mbalaṇ de naṃ wu, nu kaṇ mbalaṇ wonti a daṃ de maṇ paḷti wul ndakce tumal kumti bi ga mbalaṇ de naṃ pak.

²⁰ Ilgwe laki yek sa baḷ mbaṭ gaḃa ga Musa go yek de ta yilli byas wul ten dii. Ama sa'i gwe de byas wul mbaldli wugo yek alheri ga Nya mbaldli mani,

²¹ ten de naḵ kangwe de byas wul paḷ iko tenti tumal maṣkaṇ wu, nu kaṇ alheri ga Nya nima iko tenti ninge tumal paḷti wul ndakce, ten de taṣ taḷani ka mbadl maṇ laṣhi pakti tumal Yesu Almasihu Bagaa gaṇaṇ.

6

Maṣkaṇ ga zakti paḷti byas wul suk mbit mbadl tumal Almasihu

¹ To, yek ma dḷaṃaṇ ye? Ma cin cina na paḷti byas wul ten de ta alheri ga mbaldli nwa?

² Wowo! Ko nja! Mi de ma maṣaṇ wi, maṣkaṇ ga zakti paḷti byas wul wugo daṇi kaṇ ma cin cina na daṃti a gibi gwi?

³ Ko naḵ kaṇ kaṇ yisi so de mas jinaṇ de sa paḷini Baptisma tet ka Almasihu Yesu go, tet ka maṣkaṇ gwas kaṇ sa paḷini so nwa?

⁴ Gwisi ka mbok ang de sa lebaṇni ka sukti tumal Baptisma gaṇaṇ ka sa'i gwe sa leṗti wu. Ten naḵ gwisi kaṇ ma baḷaṇ de naṃ sukti ka maṣkaṇ gwasi, ten de naḵ kangwe sa tḷil Almasihu daka

mashkan ka tumal iko man nalti ga Aba wu, nu kan mi mago ma palan pyal damti pak.

⁵ Nak de ma nan de nam sukti ka wunda ga mashkan gwe ta mash wu, gem nu kan ma daman de nam sukti ka tlit gwas daka mashkan ka.

⁶ Ma yisi de sa bak byas palti wul jinan ka ten guda yencin sukti wi, ten de tas kamini iko ga byas wul gwe ni ka dli ganan wu ka. Sa pali nu kan ten de ban po saka damti de zhel ji byas wul so.

⁷ Nak de kume mbalan mash wugo, ta mbi gaa gwas tet daka iko ga byas wul kawu.

⁸ Kume de ma mashan suk Almasihu wu, ma ngassan ten Nya de ma palan damti sukti pak.

⁹ Ten de ma yisi de sa tlil Almasihu daka mashkan kawu, a bata po saka mashkan so, gwisi wo nama mbokti ang de iko gon poyi mashkan da tenti so.

¹⁰ Mashkan gwe ta pali go, asami de nam tak kan ta mashi ba mbalti ten de tas cel iko ga byas wul ka, ata pal damti suk Nya kan.

¹¹ Nu kan kii mago pallan gaa jwakan nak hwuni majwe de ba iko ni byas wul da tensi so wu, ama kaa ni kaami mal Nya tumal Almasihu Yesu.

¹² Ten nak gwisi kan bak zakini a palti byas wul pal iko ka dli jwakan man mashkan wu hal a lakkii ten kopti byas lamti wul gwas so.

¹³ Bak taki kat dli jwakan byas wul tas dam de wul palti ngalci so. Seko tak taki gaa gwakan Nya nak gwe ndal majwe sa yillaşi daka ang ga mashkan ka yek sa balsa mbadl wu, taki Nya kat dli jwakan ten de tas dam de wul palti wul

ndakce.

¹⁴ Ten de byas wul a pal iko tenkii so, nak de kaa ni gaz ga mbat gaba ga Musa sowu, ama a gaz ga alheri ga Nya kan kaa ni wu.

Zhel ji palti wul ndakce

¹⁵ To, niggwi? Tan palan byas wul nak de man gaz ga mbat gaba so ten de man gaz ga alheri ga Nya ma? Wowo! Ko njaa ma pali nu so!

¹⁶ Ko kaa yisi de kume kaa tak gaa gwakan ten de tak kumi bi malgon wugo, kaa bal de zhel ka ang malgwe kaa nit ma kumti bi wu sa? Kaa man damti de zhel ga byas wul gwe a tulli mashkan wu sogo zhel ga kumti bi Nya gwe a tala mbalan ka palti wul ndakce wu.

¹⁷ Ama godiya wo ga Nya kan, ten de ko de tekgo zhel ga byas wul kade kii wu, ama ningo kaa nima kumti bi wunda ga mbokti ang gwe sa lakkii gaz gwas wu na mas mbadl gwakan.

¹⁸ Sa batl wul tenkii yek sa kiskii yek sa yillakii daka ang ga byas wul ka wi, yek kaa bal de zhel ga palti wul ndakce.

¹⁹ A nikii ma gaba ten wul ji ase na ayo, ten bi ga lashi njikanti gwakan ga mbalan. Nak kangwe de tekgo kaa ku na takti kat dli jwakan ten palti wul cit dade, suk ngalci ilgwe nima mbaltidli i'e wu, nu kan ningo se tak taki Nya kat dli jwakan ten palti wul ndakce, ten de tak daman de majwe sa zasi ka a ba dasakan nisi da mal Nya sowu.

²⁰ Ka sa'i gwe kaa yi de zhel ga byas wul wugo, ba ze gwakan na palti wul ndakce.

21 Yek de hwa ilgwe kaa mbi tet ka wul jin de ningo damikii de wul nsha wu ye? Ai, batlti ga wul jimi wo mashkan kan!

22 Ama ningo ka mbi gaa gwakan tet daka damti de zhel ga byas wul ka wi, yek kaa bal de zhel ji Nya. Hwa ilgwe kaa nama mbiti ten gami go yek de damti ka cilti gwe yek de ilgwe nama lakti gwakan ten mbit mbadl man lashi pakti wu.

23 Nak de batlti ga byas wul wo yek de mashkan, ama ilgwe a Nya bali go yek de mbadl man lashi pakti tumal Almasihu Yesu Bagaa ganan wu.

7

Damti hapti te damti ganan suk Almasihu

1 To, yilkeni jini, nak de mas jwakan kaa yis mbat gaba ga Musa wu, kaa yis gaa ga ilgwe ba dlam wu. Mbat gaba gan go ka sa'i gwe de mbalan yi kaami wu tokte kan a pal iko tenti.

2 Cingali gaba a dani wo yek de kili gwe sa palit hapti wu, kilisi ni ka ang ga kos gwasi de hal kume de kosi yi kaami wu. Ama kume de kos gwas mash wugo mbat gaba ga haptisi poyit gaa so.

3 Ten nak gwisi kan kume de ta hap zobsi malgon ka sa'i gwe kosi yi kaami go sa mbet de man pat palan. Ama kume de kosi mash wugo mbat gaba hapti poyit gaa so. Kume de ta saka hapti zobsi malgon go, ti wo man pat palan ka so.

4 Ili wo nukan ni yilkeni jini, ilgwe a nikii ma dlamti wu nama mbokti ang ten ilgwe nama pat nakii wu. Mashkan ga Yesu Almasihu ten guda yencin laki yek kaa bal de hwuni mal mbat gaba ga Musa. Ningo kii wo mbalan jwas kan, ti Yesu

de Nya tiliti daka mashkan kawu, ten de tak palan damti gwe mbun a cina ga Nya wu.

⁵ Ten de ka sa'i gwe ma daman ka ang ga iko ga palti wul ga dli go, Mbat gabe ngusi coki ga byas lamti wul ganan. Byas lamti wul ganami nego yek ngusi palti wul ka dli jinan, a mas palti wul jinami tullini mashkan.

⁶ Ama ningo ma mbi gaa tet daka iko ga mbat gaba ga Musa ka wi nak de ma mashi ilgwe balanni wu kawu. Ten nak gwisi kan ningo ma nima palti wul Nya ka pyal damti tumal Shishi gwasi. Gus palti wul ji tek de a ma pali mbat gaba wu nda na kaal wi.

Mbat gaba ga Musa suk iko ga byas wul

⁷ To, yek ma daman ye? Mbat gabe gaa gwas wo byas wul ka nwa? Wowo, ko njet! Ten de kume tumal mbat gabe kani sogo da ni kan ba yis ilgwe ni de byas wul wu gwi? De da mbat gabe a wuli de, <<Bak koo gwel ten wul ga malgon sowu,>> go ai da ba yisan ilgwe asa mbe de kot gwel wu so.

⁸ Ama ten bi ga mbat gaba gwisi yek byas wul mbi bidlabii coki ga mas wunda ga kot gwel ka ami. Ten de kume de ba tu ten mbat gaba ka sogo byas wul wo hwuni kan.

⁹ Tek de a bo yis mbat gaba ga Musa sogo ani na mbadli, ama de a yis mbat gabe wugo yek byas wul tlinya na mbadl ka ami yek paa a mashi.

¹⁰ Yek paa a yis gaami de, mbat gaba gwisi de sa lami de taulli mbadl go yek tullu mashkan.

¹¹ Yek byas wuli mbi tantu yek paa shelanni yek tlo ka tumal mbat gabe.

¹² Ten na_k gwisi ka_n mba_t ga_{be} gaa gwas wo ma_n cilti ka_n, a wul jwe sa_n mbok ang dani a gifi wu mago ma_n cilti ka_n, a wul jwe ni gifi go wul jwe sa_n ni ndakce wu ka_n a hwabi ka_n pak.

¹³ Bohwe mbalan a manan wulti de hwa mba_t ga_{ba} gwisi ka_n tulli ma_{sh}ka_n nwa? Wowo! Ko njaa! Ama ten de byas wul ka_n tulli ma_{sh}ka_n tumal hwa mba_t ga_{ba} gwisi ten de ta_n mbok ang ten kangwe byas wul ten dii. Gwisi wo yek sa_n mbok ang ten lilti ga_n byas wul ten dii tumal mba_t ga_{be}.

Dlanti gwe ni ka_n mbalan ten bi byas wul gwas wu

¹⁴ Ma_n yisi de mba_t ga_{ba} ga_n Musa wo wul ga_n Shishi ga_n Nya ka_n, ami nego ma_n pa_t ga_n dli ka_n, a zhel ka_n ka_n ang ga_n byas wul.

¹⁵ A yis gaa ga_n ilgwe a nama pa_{lti} wu so. Ten de ilgwe de a nama lamti pa_{lti} wu ka_n a nama pa_{li} so, a ilgwe de a nama nget pa_{lti} wu ka_n a nama pa_{lti}.

¹⁶ Na_k de ilgwe a nama ngeti wu ka_n a nama pa_{lti} go, gwisi nama_n mbokti ang de a ka_n wi de mba_t ga_{be} wo hwa wul ka_n.

¹⁷ A gwisi nama_n mbokti ang de ami gaa gi ka_{de} ma_n byas wuli so, ama byas wul gwe ni ka_n ami wu ka_{de} ma_n pa_{lti} ka_n ami wu.

¹⁸ A yisi de da_{nti} gi ga_n mbalan wo hwal ilgon ni ka_n ami so, ten de a nama lamti pa_{lti} hwa wul ama yek pa_{lti} na_k gwisi kama_n gaa.

¹⁹ A pa_l hwa wul jwe de a nama lamti pa_{lti} wu so, ama yek a nama ta_n pa_{lti} byas wul jwe de ba_n a lam pa_{lti} sowu.

²⁰ To, kume a nama palti ilgwe ba a lam palti sowu, gwisi nama mbokti ang de amik nama palti ili so, ama byas wul gwe nama damti ka ami wu ka nama palti.

²¹ Ten nak gwisi kan, yek a yis gaami de, ashe ilgwisi wo pat gi kan ten de kume aba lam palti hwa wul wugo, a mbi gaa gi ten palti byas wul.

²² Ten de su ka mbadl gi ka wo a lam kopti mbat gaba ga Nya,

²³ ama ka kat dli ji wo yek a nama yenti zopsi mbat gon gwe nima tlanti suk mbat gaba gwe mbadl gi kan wu. Gwisi wo yek ballan ka ka ang ga mbat ga byas wul gwe nima damti ka kat dli ji wu.

²⁴ Man duu tuk nak ami! Ami wo wul cit gonti kan! Wok ka kisan daka ang ga dli man talat mbalan ka mashkan gan ka wo?

²⁵ Ama godiya wo ga Nya ten de ta kissanni tumal Yesu Almasihu Bagaa ganan!

Ten nak gwisi kan, ami gaa gi wo mbat gaba ga Nya kan a nit de zhel ka ceti gaa gini, ama ka pat gi ga dli ga mbalan wo mbat ga palti byas wul kan a nit de zhel.

8

Damti tumal Shishi ga Nya

¹ Ten nak gwisi kan ningo nolti ga mashkan po yi majwe sani de ga Yesu Almasihu wu gaa so.

² Ten de mbat ga Shishi man balti mbadl wu kisan daka mbat ga byas wul suk mashkan ka tumal Almasihu Yesu.

³ Ten de ilgwe ba mbat gabe man palti so ten bi lashi njikanti gwe a pat ga dli ga mbalanulli

go, yek de ilgwe Nya pali wu. Nya shin Yen de nam gwe nit da wu sudi ka wunda ga dli ganan man byas wul ge, ten de tas dam de sadaka ten bi ga byas wul asa tlo iko ga byas wul daka dli ga mbalan ka da.

⁴ Nya pali nu kan ten de ta mas palti wul ndakce jwe mbat gabe dlam de ta mbalan pali wu paldi malanni. Nya pali ni nak gwise kan, mi de manma damti ka Shishi gwas de a ba wunda ga damti ga pat da dli kan ma namma palti sowu.

⁵ Majwe asa pal damti ga dli go asa sul gwel ten wul ji dli, ama majwe asa pal damti ga Shishi ga Nya go asa sul gwel ten wul jwe Shishi ga Nya lami wu.

⁶ Sulti gwel ten wul ji dli wo a tulli mashkan, ama sulti gwel ten wul ji Shishi ga Nya wo a tulli mbadl suk tami mbadli.

⁷ Mas malgwe sul gwel ten palti wul ga dli go, mali bal de yelan dlanti ga Nya. Ten de aba mali a taki mbat ga Nya gaa gwas so, a bata man palti wul jwe mba ti dlam wu so pak.

⁸ Man damti ga pat ga dli wo ba kangwe sa man palti ilgwe a Nya lami wu.

⁹ Kii wo damti pat ga dli kan kaa nama damti so, seko damti ga Shishi ga Nya de kume Shishi nama damti ka mbadl gwakan wu. Mas malgwe de Shishi ga Almasihu nit da sogo, mali wo ga Almasihu ka so.

¹⁰ Kume de Almasihu nima damti ka mbadl gwakan wu, ko de dli gwakan ni ten bi mashkan ka ten bi ga byas wul go, Shishi ga Nya nama ketalti gwakan ten bi ga Nya nak de Nya pallakii de man palti wul ndakce wu.

¹¹ A kume Shishi ga Nya de ta tlil Yesu daka mashkan kawu nima damti ka mbadl gwakan go, to, ti de ta tlil Almasihu daka mashkan kawu a bal mbadl dli gwakan man mashkan wu, tumal Shishi gwas de nima damti ka mbadl jwakan wu.

¹² Ten nak gwisi kan, yilkeni jini, ngetli kan ba damti ganan ni bade ga pat ga dli ga mbalan ka so.

¹³ Ten de kume damti ga dli kan kaa nama damti go kaa masi. Ama kume de tumal iko ga Shishi ga Nya kan kaa tlo pat ga byas wul ka go, kaa dami.

¹⁴ Ten de majwe a Shishi ga Nya kobi nasi go, mil ji Nya kade si.

¹⁵ Ten de Shishi gwe sa balkii go ga damti de zhel kaso, kangwe de banti a cikii sowu. Wowo, Shishi gwisi wo ga damti de mil ji Nya kan, a tumal Shishi gwisi kan ama mbe Nya ama mbeti de, <<Abba, Aba!>>

¹⁶ Shishi ga Nya gaa gwasi suk shishi ganan nama dlallati de gem mi wo mil ji Nya kan.

¹⁷ Ashe, tun nak de mi wo mil ji Nya ka wu, ma balan de man cit gado gwasi. Gwisi wo yek de man cit gado ga albarka ga Nya, suk yelan cit gado suk Almasihu, de kume ma tla bomti suk Almasihu wu ngetli kan tas nallanni sukti.

Nalti gwe ma mbi a cina wu

¹⁸ Ai, a yisi de gem kan, ba kangwe a cingal bomti gwe ma nanma tliti ka multi ji se wu, suk wunda ga nalti gwe sa mbokini ang dani a cina wu.

19 Mas wul jwe Nya pali wu nama batti asa nama zat mbadl i'e ten batti ga sa'i gwe Nya a mbok ang ten mil jwas ten dii wu.

20 Ten de wul jwe Nya pali wu mas mbuk damti de ilgwe Nya lami wu so, a bađe lamti ji wuli gaa gwasan kaso, ama ten de nukan Nya lami de ta pi. Nya pali nak gwisi kan na zat mbadli,

21 ten de ta yilli wul jwe ta palsi wu daka damti de zhel ga mokit wu ka, ten de sa mbi mbit gaa ga nalti gwe sa bal mil ji Nya wu.

22 Ma yisi de hal ninge mas wul jwe sa palsi wu yima palti nishi nak kangwe a kili man cit tuk ga zat yen pali wu.

23 A bađe wul jwe sa palsi wu na ngusan ka nama nishisi tokte so ama hal sukmi. Mi de ma mbi Shishi ga Nya wu, gwe yek de ilgwe de sa ndeni balti wu, ma nanma nishi ka mbadl jinan, ma nanma batti na zat mbadl i'e, ten de ta Nya pallanni de mil jwas i'e wu, ata batl dli jinan jin pak.

24 Ten de tumal zat mbadl gan kan sa kisanni. Ama kume de ma yenan ilgwe ma nanma zat mbadl a dani wugo, ai gwisi wo poyi de zat mbadl so. Wok ka zi mbadl gwas ten ilgwe de ta mbi wu wo?

25 Ama kume de ma nanma zat mbadl gan ten ilgwe ba ma bo mbi sowu, ai, ama kul bati na dlot mbadli.

26 Nu kan a Shishi ga Nya zini ang ka lashi manti wul gan. Ma yisan kangwe mbun de tan ngeman Nya wu so, ama Shishi ga Nya na gaa gwas ka nama ngemti ga Nya ka lal gan na bal nishi jwe ba bi ga mbalan a man dlamti sowu.

²⁷ Nya de ata bodlal mbadl ga mbalan go, ta yis mas ilgwe Shishi gwas lami wu, ten de a Shishi ga Nya ngemi wul mbalam ji Nya, kangwe de Nyami lami wu ka lal ga mbalan ji Nya.

²⁸ Ma yisi de ka mas wul wo Nya nima palti hwa wul majwe sa lamti wu, gwisi wo sik de majwe sa mbesi nak kangwe ta lami wu.

²⁹ Ten de majwe Nya yissi tun tek wu kan, si kan Nya laki wi de tas te Yen gwasi, ten de ta Yeni dam de yen cina ka dlo ji yilkeni jwasi.

³⁰ Majwe Nya laksi jo si kan ta mbesi. Majwe ta mbesi go si kan ta pallasi de man lashi byas wul a cina gwasi. Majwe sa pallasi de man lashi byas wul a cina gwas wu nego si kan ta balse nalti.

Lamti ga Nya ka Almasihu wo gem kan

³¹ To, yek ma dlanan ten ilgan ye? Nak de Nya nini kaal go wok mbuk damti de yelan tlanti ganan wo?

³² Nak de Nya wo yek bata nge ten Yen gwas so, ama yek ta takti ten bi ganan mas wu. Ti Nya gaa gwasi nak de ta balanni Yen gwas go a bata balanni naa wul na mbadl de nam so nwa?

³³ Wok ka tulli gaba ten majwe de Nya botlisi wu wo? Ai Nya na gaa gwas kade malgwe pallasi yek sa dam de man lashi byas wul a cina gwas wu.

³⁴ Wok mbuki tas ndokalisi kisti mashkan wo? Almasihu Yesu malgwe de ta mash wu, ta man nak gwisi, yek ta tli tot daka mashkan ka, ata ni ten ang shinti ga Nya, a ta nama ngemti ga Nya ka lal ganan.

³⁵ Wok ka man hwulti dlo ganan suk lamti gwe Almasihu nima lamti ganan wu wo? Citi ka dli ka

nwa, sogo tlat bomti, sogo cit dlelngapcan, sogo kuzan, sogo lashi wul ang, sogo damti na banti, sogo mashan kan?

³⁶ Nak kangwe sa lishi ka gaba ga Nya wu de, <<Ten bi gwa kan ma ni ten bi mashkan dlip sa pallani nak mbala gwe sa boshti wu.>>

³⁷ Ai! Ka mas wul jin jo ma manan ngetl ga tas mbeni de man cit ban tokte wi, gwisi wo tumal ti de ta lamanni wu kan.

³⁸ Ten de gem a yisi de, ko ta mashkan sogo mbadli, sogo mil shinti ji nya sogo mazhe, sogo wul jwe manan gibi ninge wu sogo wul jwe yi tet wu, sogo iko kak-kak,

³⁹ sogo tlalti, sogo dluntati, sogo zobsi ilgon ka mas wul jwe sa pansi wu. Mas jwasan sa mbuki tas te ka dlo ganan suk lamti gwe Nya palini tumal Almasihu Yesu Bagaa ganan wu so.

9

Nya botl man Yisra'ila

¹ A nama dlamti gem ka Almasihu, lal kan a nama shelti so. Ka daamti ga mbadl gi wo a yisi de gem kan tumal balti sheda ga Shishi ga Nya de,

² a nama palti duu tuk i'e, a ili nama hwotti ga mbadl gi ko a gasi.

³ Na nak gwisi wo sa palini bi gaa go a mani, asa hwulan suk Almasihu, ten de ta yilkeni jini suk man bi ji mbi kisti da!

⁴ Majwisi wo sik de man Yisra'ila. Si kan Nya pallaši de mil jwasi, yek ta mbokisi ang ten nalti gwasi, yek ta dlalli gaba gwas suksi, yek ta bansi Mbat Gaba ga Musa, yek ta mbokisi ang ten

kangwe sa ngusit atli, ngusti atl ga gem ka lubii ga Nya wu, yek ta balsi naa alkawoli.

⁵ Sik de mil ji man zat ji man zat ju de mbalan yissi i'e wu. A Almasihu ka damti gwas de mbalan wo, ti wo tet ka man bi gwasan kan. Hanta Nya man iko ten mas wul ba pakti mbi tasti. Amin.

⁶ Ba de we nakkan gaba ga Nya njikan so ka so. Ten de ba mas majwe de asali gwasan ka de man Yisra'la wu ka de mbalan ji Yisra'la so.

⁷ A ba mas majwe sani de gaz ga Ibrahim wu ka de mil ji Ibrahim ji gem so. Ka lal ga nu wo yek Nya hwi Ibrahim de, <<Ishaku ka de malgwe de tumal ti kan sa ci cina na mbet ga man gaz jwa wu.>>*

⁸ Gwisi wo nama mbokti ang de mil jwe sa wutsi nak kangwe a mbalan wut mil ju ka de mil ji Nya so, mil jwe sa mbisi tumal njikanti alkawol wu ka de mil ji Ibrahim ji gem.

⁹ Ten de ilgwe Nya dlam wukgu de ta pi alkawol Ibrahim wu, <<Kume de sa'isi pi wugo ba pali, a paa Saratu zi yen.>>†

¹⁰ A ba gwisi tokte ka so, kaa yeni da ten mil ji Rabeka jwe de aba gwasan wo de nam kan, a tik de aba ganan Ishaku wu.

¹¹ Ama tun a baso bo wut gusami so, tun a baso bo pal hwa ilgon sogo byasi so, ten de ta ilgwe Nya lami ten bi ga botlti wul pi da,

¹² ba de tumal ilgwe mbalan pali wu ka so ama tumal malgwe mbe Rebeka wu de ta wulti de, <<Kakshesi a dam de zhel ga nak'enisi.>>

* 9:7 9:7 YenL. Z. 21:12 † 9:9 9:9 YenL. Z. 18:10,14

13 Na₁k kangwe sa lishi ka ga₁ba ga₁ Nya wu de
<<A lam Yakubu yek a nge Isuwa.>>

14 To, yek ma dlamān ye? De Nya pa₁li ndakce
so nwa? Wowo! Ko nja!

15 Ten de Nya wul Musa de,
<<Ma₁lgwe ba kwet ang gaa go ba kwet ang gaa,
A ma₁lgwe ba yen gonti gwas go, ba yen gonti
gwasi.>>

16 Gwisi na₁ma mbokti ang de lamti ga₁mbala₁n ka
so aba₁ dlot gwas ka₁ so, ama ten bi kwot ang gaa
ga₁ Nya ka₁n.

17 Ten de ga₁ba ga₁ Nya gwe sa lishi wu wul Pir'auna
de, <<A tili₁ki ta₁k da₁m de guu ten de ta mbok ang
ten iko gi tumalki, a sa₁ lak icin ten shin gini ko
ako ten dii atli.>>

18 Na₁ na₁k gwisi ka₁n a Nya kwe ang gaa ma₁lgwe
ta lamit kwot ang gaa wu, a ta₁ ka₁nga₁li mbadl
ma₁lgwe ta₁ lamit ka₁nga₁li mbadl ka₁ wu.

Lilti mbadl ga₁ Nya suk kwot ang gaa gwasi

19 Gon gwaka₁n a man wulti gi de, <<Kume
nuka₁n ni go, yek laki yek Nya yima lilti mbadl na₁
mi ye? Wok ka man nget ga₁ ilgwe Nya lami wu
wo?>>

20 Ama wok de ki wo, ki mbala₁n? De hal ka₁ d₁lak
ga₁ba suk Nya wu, <<Ilgwe sa₁ kin wu a mani wulti
ma₁lgwe kinti wu de, <Yek laki yek ka₁ pa₁la₁n na₁k
ga₁n ye> nwa?>>†

21 Ai, ma₁n kinti cikda gulki wo iko ga₁ ta₁s pa₁l
ilgwe ta₁ lami na₁ gulki wu niti da. A ta₁ man kanti
guda₁l gulki de na₁m ata₁ kin cikda jon ten bi pa₁lti

† 9:20 9:20 YenIsh 45:9; 45:9

wul maṇ nalti a jon wo ga paṭti wul jwe ba nalti nisi ḡa sowu.

²² Paṭti wul ga Nya wo nu kaṇni, Nya lam mbokti ang ten lilti mbadl gwas, ten de ta mbalaṇ yen iko gwas ten dii. Ama yek ta dlo mbadl i'e, yek ta dlo bi na majwe ta zaṣi kaḡe taṣ nolsi wu.

²³ Nuk pak Nya lami de taṣ mbok ang ten nalti ga nalti gwas majwe ta kwesi ang gaa wu, majwe ta zaṣi ka tun tet ten ndat zhile ten de taṣ mbi nalti gwas wu.

²⁴ Ai, mik de mbalaṇ jwisi majwe de Nya mbeni baḡe tet ka maṇ Yehuda ka tokte so, ama hal suk majwe de ba maṇ Yehuda ka sowu pak.

²⁵ Naḡ kangwe sa dlam ka lishti ga Hosiya wu de,

<<Si majwe de ba mbalaṇ ji ka sowu, ba mbesi de
<mbalaṇ jini.>

A mbalaṇ jwe de a lamsi sowu ba mbesi de
<maji lami jini,> >>§

²⁶ Yek sa po lishi de,

<<Dap ka lu gwe sa mbesi de,
<Kii wo mbalaṇ ji ka sowu,>

sa mbesi de <mil ji Nya maṇ mbadli.> >>*

²⁷ Nukaṇ kaṇ ten bi ga maṇ Yisra'ila Ishaya maṇ dlamti gaḡa ga Nya tlil yal Nya yek ta dlam de,
<<Ko de wonti ga mil Yisra'la, ni naḡ wontat ga
yelsi ten bi bal ze wu,

ama majwe sa njet tet kaṣi wu kaḡe majwe sa
mbi kisti wu.

²⁸ Ten de Bagaa a paḡ

nolti gwas ten mas dii atli baḡe-baḡe.>>†

§ 9:25 9:25 YenHos 2:23 * 9:26 9:26 YenHos 1:10 † 9:28 9:28
YenIsh 10:22,23

29 Naḵ kangwe Ishaya dlam̄ ka gaḇa ga Nya tek wu de,
 <<De da kume Bagaa maṇ nalti
 a zakini maṇ gaṇ sowu,
 da ma dam̄ naḵ Sodom,
 da sa pallani naḵ Gomora.>>‡

Lashi balti gem ga maṇ Yisra'ila

30 To, ningo yek ma ya dlam̄an ye? Yekgu majwe de ba maṇ yehuda ka so, majwe de ba sa ngo mbit dam̄ti de maṇ pal̄ti wul ndakce mal Nya sowu, ama yek sa mbi dam̄ti de maṇ pal̄ti wul ndakce a cina ga Nya. Pal̄ti wul ndakce gwe sa mbi go wudali gwe a mbalan̄ mbi tumal ngasti ten Nya wu kan̄,

31 Ama maṇ Yisra'la de sa ngo mbit dam̄ de maṇ pal̄ti wul ndakce a cina da Nya ka, tumal Mbat gaḇa Musa go yek baṣa mi so.

32 To, yek laki yek ba sa mbi so ye? Ten de tumal ngasti ten Nya kan̄ sa ngwe so, ama tumal pal̄ti wul gwasan̄ kan̄ sa ngwe. Yek sa kot asan̄ ten <<ye man laki kotti asan̄.>>

33 Naḵ kangwe ni lishi ka gaḇa ga Nya wu de,
 <<Yekgu, azi ye a Sihiyona,
 ye maṇ laki ga mbalan̄ ten kotti asan̄
 Ye gwe a lak mbalan̄ ten ndat wu,
 Ama mas malgwe ngasti tenti go nsha a cit so.>>§

10

1 To, yilkeni, ilgwe a lami mani go yek de ta maṇ Yisra'ila mbi kisti. Ilgwe a ngemi mal Nya ten bi gwasan̄ wukgu.

‡ 9:29 9:29 Ish 1:9 § 9:33 9:33 YenIsh 8:14; 28:16

² Ba man bałti sheda de dakal̄ti ga ngusti atl Nya nisi da, ama dakal̄ti gwasami wo bađe ka yisti kan asa pali so.

³ Tun naƙ de baša yis tantu ga daṁti de man pałti ndakce gwe yił sut mal Nya sowu, yek sa lak tantu daṁti de man pałti wul ndakce ga gaa gwasan gwe ni kak-kak suk ga Nya wu, yek gwisi laki yek sa nge kopti tantu pałti wul ndakce ga Nya.

⁴ Ama Almasihu kađe njikanti ga mbať gaƙa ga Musa, ten de ta mas małgwe bał gem naťi wu mbi daṁti de man pałti wul ndakce a cina ga Nya.

Kisti wo ga mas mbalaƙ kan

⁵ Musa pał lishti ten wundał ga daṁti de man pałti wul ndakce gwe a mbi dli tumal kopti Mbať Gaƙa wu, de ta wule, <<Mas małgwe kop ilgwe Mbať Gaƙe dlam go ta pał daṁti gwas tumal Mbať Gaƙe.>>*

⁶ Ama ilgwe gaƙa ga Nya dlam ten man pałti wul ndakce tumal ngasti ten Nya wukgu, gwe wuli de, <<Bał dlam ka mbadl gwa de, <Wok ka to nya?>† >> (Ten de taš shit Almasihu sut wo)

⁷ <<sogo, aka dlam de, <Wok ka su ka lu daṁti ga majwe mašh wu?>‡ >> (Ten de taš tlil Almasihu tot daƙa majwe sa mašh wu so).

⁸ Ilgwe gaƙa ga Nya dlam go yek de, <<Gaƙa ga Nya ni nja malki, gaƙe ni ka bi gwa suk ka mbadl gwa.>>§ Gaƙa gwisi kađe gaƙa bałti gem gwe ma nama lakti icin dani wu.

* **10:5** **10:5** Yen Lib 18:5 † **10:6** **10:6** YenK. M. 30:13 ‡ **10:7**
10:7 YenK. M. 30:13 § **10:8** **10:8** Yen K. M. 30:14

⁹ Kume de ka dlam na bi gwa de, Yesu ka de Bagaa, yek ka bal gem ka mbadl gwa de Nya tiliti tot daka mashkan kawu ka mbi kisti.

¹⁰ Ten de na mbadl kan a mbalan bal gem asa damti de man lashi byas wul a cina ga Nya, a na bi kan a mbalan bal sheda asa mbi kisti.

¹¹ Nak kangwe gaba ga Nya ga lishi dlam wu de, <<Mas malgwe bal gem nati go, nsha a cit so.>>*

¹² Ten de ilgon ni da kak-kak ka dlo ga man Yehuda suk majwe de ba man Yehuda ka sowu so. Bagaa de nam gwisi ka de Bagaa ga ko wokko, tik de man lakti wonti albarka mas majwe asa mbe shin gwas wu,

¹³ nak kangwe gaba ga Nya ga lishi dlam wu de, <<Mas malgwe mbe shin ga Bagaa wu ta mbi kisti.>>†

¹⁴ Ama dani kan sa mbe malgwe de basa ngassi tenti sowu gwi? A dani kan sa ngassi ten malgwe de basa bo taba kumti gaba tenti sowu gwi? A dani kan sa kum gaba tenti gwi de ba malgwe a lakisi icin tenti wu nida sowu?

¹⁵ A dani kan man lakti icin ten a lak icin tenti gwi de basa shinsi sowu? Nak kangwe ni ga lishi wu de, <<Nango ten yek mbalan a cingal mbunti ga majwe asa tulli gaba man tamti wu ye!>>‡

¹⁶ Ama mas man Yisra'la ka kan gaba man tamti so. Nak kangwe Ishaya dlam wu de, <<Bagaa, wok ngasti ten gaba gwe ta kumi tet bi ganan go?>>

¹⁷ Ten nak gwisi kan a ngasti ten Nya tul tumal kumti gaba man tamtisi, a mbalan kum gaba man

* **10:11 10:11** YenIsh 28:16 † **10:13 10:13** YenJoy 2:32 ‡ **10:15 10:15** YenIsh 53:1

tam̄ti gaṇ tumal lak̄ti icin ten gaḃa ga Almasihu.

¹⁸ Ama yek a nama kum̄ti gaḃi de, Bohwe, gem nak̄kan sa kum gaḃe sa? Ai, sa kumi wi. Ten de gaḃa ga Nya ga lishi wule,

<<Yal dlam̄ti gaḃa gwasan ngash mas dii atl wi,
gaḃa jwasan mbuklu ten mbaṭ ga dii atli
wi.>>§

¹⁹ A nama kum̄ti gaḃi da de. Bohwe nak̄kan man Yisra'raila yis gaami so nwa? Ai, ten ndat zhile wo Musa wuli de Nya dlam̄ de,

<<Ba lakkii ten dakaṭti na mbalan ji alt gwe basa
ni ten bi ilgon sowu,
tumal mbalan jwe basa botl sowu kan ba laki,
a cina gwel jwakan docin ka.>>*

²⁰ Yek Ishaya pal ndalli gahwulan hal yek ta dلامي Nya de,

<<Majwe de basa ngo sowu, sik mbini.
A yilli gaa gini, mal majwe basa kum gaz ga
lu gwe ani wu sowu.>>†

²¹ Ama ten man Yisra'ila wo, yek Nya dlam̄ de,
<<A nda cin ten takti ang gi mbalan jwe basa kum
bi sowu,
suk majwe basa kum gaḃa sowu.>>‡

11

Nya nge man Yisra'ila mas jwasan so

¹ Hwanta bo ngemkii, ko nak̄kan Nya nge mbalan jwas man Yisra'ila na? Ko nja! Ami gaa gi wo man Yisra'ila kade ami, tet ka man gaz ga Ibarahim, tet ka boo ga Bilyaminu.

§ 10:18 10:18 YenZab 19:4 * 10:19 10:19 YenK. M. 32:21

† 10:20 10:20 YenIsh 65:1 ‡ 10:21 10:21 YenIsh 65:2

² Nya nge mbalan jwas jwe ta botlsi tet ten ndat zhile wu so. Kaa yis ilgwe gaba ga Nya ga lishi dlam ten Iliya wu, gwe yek de kangwe Iliya tala kulu mal Nya ten bi ga man Yisra'ila wu de,

³ <<Bagaa, sa tlotl-tlo man dlamti gaba jwa kawi, yek sa jek-jek bagadi jwa ka. Ami na ngwe ka bali, asa nama lamti tlot gi ka pak.>>*

⁴ Ama yek de ilgwe Nya ballit wu ye? Ta ballit de, <<A zi gaa gi mbalan de zangu de nitgi ka, majwe de basa ngus atli yek sa pali gunki ga ba'al wul sowu.>>†

⁵ Nukan gami ni hal nak ninge ma wu. Nak naa mbalan jwe Nya botlsi tumal alheri gwas wu yi da pak.

⁶ Botlti gami de Nya pali go tumal alheri gwas kan, bade tumal palti wul jwe de mbalami pali wu ka so. Ten de kume nu ka sowu alherisi bo dam de alheri so.

⁷ To, ningo nik gwi? Ai, man Yisra'ila mbi ilgwe de sa nama ngoti wu so. Seko nak njeti jon de sa botlsi kasi wu ka mbi, ama naami wo yek sa kangal mbadl jwasan ka.

⁸ Nak kangwe ni ga lishi wu de,
<<Nya laki yek sa pal de man lashi yisti gaa ga wul bale,
yek ta balse gwel jwe ba a yen lu sowu,
suk kang jwe ba sa kum kang da sowu.
Gwisi wo nukan ni hal yek la cin ga se.>>‡

⁹ A Dauda dlam de,
<<Hwanta biki gwasan damisi de tarko, ilgwe a laksi ten kumti cwo wu,

* **11:3 11:3** Yen1Guu 19:10,14 † **11:4 11:4** Yen1Guu 19:18

‡ **11:8 11:8** YenK. M. 29:4; Ish

Hwanta biki laksi ten kotti asan a dlakisi nolti.

- 10 Hwanta gwel jwasan dukan ka kangwe de basa po man yenti lu sowu, a dibalti ga bomti mansi ba pakti.>>§

Kisti ga majwe de ba man Yehuda ka sowu

- 11 Hal ninge a yima kumti gazi da. De man Yisra'ila kot asan yek sa nda go sa po man tlan nya so nwa? Nuk'so! Ko nja! Ten bi ga byas wul gwasan kan yek kisti mbuki mal majwe de ba man Yehuda ka sowu, ten de ta lak man Yehuda ten dakalti nasi.

- 12 De hal kume byas wul gwe sa pali wu ka tullu albarka dii atl wu, a de kume lashi ndalti gwasan ka tullu albarka majwe de ba man Yehuda ka sowu go, to, ni kan nalti ga albarke ani gwi de kume wontat ga man Yisra'la njikan wu?

- 13 Ningo sukkii de ba man Yehuda ka sowu kan a nama gaba. Tun nak de ami wo yen shinti ga Yesu kan, mal majwe de ba man Yehuda ka sowu, ba nak bo ngetl na palti wul gi ge.

- 14 Tumul palti nak gwisi kan a nama zat mbadl de ta man lakti ji mbalan jini man Yisra'la ten dakalti, hal a laki asa kis jon jwasan.

- 15 Kume de hal nget gwe sa ngesi wu ka dam de wul bulti tantu lakanti dlo ga dii atl suk Nya wu go, yek de ilgwe a pi gwe de kume sa ba kansi wu? A she gwisi wo a dam de tantu mbit mbadl tot daka mashkan kan ka sa?

- 16 Kume de sa botl kati de nam ga baredi ga gwe wul gwe no cina wu tumal takti Nya go, sa botl

mas baredisi de man cilti wi. A kume de sa botli Nya tlalki tlindi go, sa botl mas mil ang ji tlindi yek dam de man cilti wi.

¹⁷ Nak gwisi kan kume de sa taki Nya tlalki ga tlindi wugo ai mas suk mil ang tlindi mago de gwas ka bali. Ten nak gwisi kan sa wotl naa mil ang ji hwa tlindi zaitun ka wi, yek sa wotl mil ang ji tlindi ga zaitun ga me tedi, yek sa bal mil ang ji tlindi ga memi ten hwa tlindisi. Kii majwe de ba man Yehuda ka sowu, nak mil ang ji tlindi zaitun ga me kan kani, kii kan sa balkii ten tlindi gwe sik de man Yehuda majwe tumalsi kan akaa ngusi mbit albarka ga Nya wu.

¹⁸ Ten nak gwisi kan bak bo ngetl ten de kaa man mil ang ji hwa tlindi de sa wotl kawu so. A kume de kaa nama bot ngetl go, se tak daami de tlindi kan sa bal ten mil ami so, ama mil ami kan sa bal ten tlindi.

¹⁹ Ama ka man dlamti de <<Ai, sa wotlan mil ami ka kan, ten de tas man balti gi ten tlindi da.>>

²⁰ Yii, nukan ni! Ama ai lashi ngasti ten Nya kade ilgwe laki yek sa wotlsi da ten tlindi kawu, ki ne go ngasti ten Nya gwa ka laki aka ci cina na damti ga bali ka ten tlindisi. Ten nak gwisi kan bak bo ngetl so, ka lal ga nu wo ta banti ciki.

²¹ Ten de kume hal Nya zak mil ami jwisi de sik de mil ang ji hwa tlindi wu sowu, ki mago ta zakki so pak.

²² A duk go ma manan yenti hwa wul suk ngapti ga Nya. Ta mbok ang ten ngapti gwas ten majwe sa nda wu, ama yek ta mbok ang ten palti hwa wul gwas tenki, de ka ci cina na damti ka palti

hwa wul gwas wu. A kume ka cina na damti nu sowu, ki mago ta wotlki da ten tlindi ka pak.

²³ De kume de hal man Yisra'ila ci cina na damti ka lashi ngasti gwasan ten Nya sowu, ta saka pallat gwasan ten tlindi ten de Nya aya man pallat jwasan ten tlindi da.

²⁴ Kii de ba man Yehuda ka sowu, nak tlindi zaitun ga me kan kani gwe de sa wotl tet wugo, yek sa bal ten hwa tlindi zaitun wu. Ko de ba mbalan a pali nu so, nak de tlindi jwisi tla kak-kak wu. To, tun nak de man Yehuda wo sik ni nak mil ang ga hwa zaitun wu, a dami Nya de ilgwe ba bom sowu mani tas pallasi ten hwa tlindi lisi.

A Nya kwe ang gaa ko wokko

²⁵ Yilkeni jini, a lami de tak daman ka lashi yisti gaa ga wul jin de ni ga hwundali kawu so, ten de bak kaman gaa gwakan de man botlkan yisti wul ka de kii so. Mbadl kangali man Yisra'ila jon ka, hal se wontat ga majwe de ba man Yehuda ka so jwe de sa mbi tulti mal Nya wu njikan.

²⁶ Na nukan sa kis mas man Yisra'ila. Nak kangwe ni ga lishi wu de,
<<Man kisti a yil tet Sihiyona.

Ta kan mas lashi kopti ga Nya daka man gaz ga Yakubu ka.

²⁷ Gami ka de dlallat gaba gi suksi,
ka sa'i gwe de ba kamisi byas wul jwasan kawu.>>*

²⁸ Ten de nget gaba man tamti de man Yehuda nge wu ka laki yek sa dam de yelan dlanti ji Nya. A kii nego, kiik mbi riba ga palti nak gwisi. Ama

* **11:27 11:27** YenIsh 59:20,21; Ish 27:9; Irm 31:33,34

ten bi botlti gwe sa palisi go, si wo mbalan jwe Nya nama lamti gwasan wu kan. A gwisi wo ten bi albarka ga man zat ga man zat jwasan kan.

²⁹ Ten de balti wul ga Nya suk mbet gwas wo wul jwe Nya a dlak kawu ka so.

³⁰ Tek go kii de ba man Yehuda ka so go man lashi kumti bi Nya kan, ama ningo Nya kwekii ang gaa wi tumal lashi kumti bi ga man Yehuda.

³¹ Nukan ningo† man Yehuda mago sa dam de man lashi kumti bi Nya wi. Gwisi wo ten de tas mbi kwot ang gaa tumal kwot ang gaa gwe de Nya kwekii wu kan.

³² Ten de Nya palli mas mbalan nak majwe sani ga le kawu ka lashi kumti bi jwasan. Ta pali nukan ten de tas kwe ang gaa mas jwasan da.

Tasti Nya

³³ Bo daamankii ten wontati suk dluntat ga botlkan yisti wul ga Nya, tluntat ga yisti wul gwas wo mbat nitda so!

Kisti gaba jwas wo man ngetl ga bodlalti wul ga mbalan!

Tantu palti wul jwas wo mbalan a yis gaami dani so.

³⁴ <<Wok taba yisti daamti ga mbadl ga Bagaa wo? Sogo wok taba damti de yelan dlamti gaba gwas wo?>>‡

³⁵ <<Wok tabe balti ilgon Nya wo?

gwe damit de ngetli kan tas pallit wu?>>§

³⁶ Ten de tik pal mas wul, a mas wul jin jo tumalti kan sa pi suk ten bi gwasi.

† 11:31 11:31 ka lishti jon cina ningoni gibi so ‡ 11:34 11:34

YenIsh 40:13 § 11:35 11:35 YenAyu 41:11

Hwanta nalti dam de ga Nya ba pakti! Amin.

12

Takti sadaka man mbadli

¹ Ten nak gwisi kan a nama ngemti gwakan yilkeni jini ten bi ga wontat da kwot ang ga Nya, takan gaa jwakan de sadaka gwe asa taki Nya wu, wul man mbadli, gwe sa zi ka wu. Gwisi wo yek de wunda ga sadaka gwe a Nya kan wu, a yek de tantu gwe kaa pali Nya wul ga gem wu.

² Bak panta kopti kangwe a dii atl ge pal wul wu so, ama zakini ta Nya balli ata palli daamti ga mbadl jwakan pyali. Palti nu a laki a kaa yis gem ga ilgwe de Nya lami wu, gwe yek de ilgwe ni hwabi, suk ilgwe Nya a kami suk ilgwe ni njikmi wu pak.

³ Tumal alheri gan de sa pali wu kan a nima dalti kang mas jwakan ten de ba malgon kan gaa gwas na nalti ta man kangwe mbun de tas pali wu so. Ka lal ga palti nu wo ta ko wokko pi dem-dem na kangwe ata palli gaa gwas wu, gwisi wo yek de tas ngusi yenti gaa gwas ndakce suk wunda ga ngasti ten Nya gwe Nya balti wu.

⁴ Kat dli nini da wonti ten dli de nam a mas kat dli jwisi wo ko gwik-gwi na ilgwe de ata pali wu kak-kak suk ga yilka.

⁵ Nukan ni, ko de wonti mbalan kade mi wu, ma daman de dli de nam wi ka Almasihu, a ko wokko ganan wo, kat dli ga yilka gwas kan.

⁶ Nak de wunda ji balti wul jwe sa blalanni wu ni kak-kak ndakce ten nalti ga alheri gwe Nya palini wu se tan palan wul na nali. Kume de sa

balanni manti dlamti gaḅa ga_Nya go ama_dlaṃan ndakce suk ngastī ten Nya gaṇan.

⁷ A maḷgwe baṭti wul gwas wo ga paṭti wul mbalaṇ kaḡwu se taṣ paṭisi wul. A kume ga mbokti ang ten wul kaḡwu, taṣ mbokaṇ ang ten wul.

⁸ A kume de ga ndallaṭ gahwulaṇ mbalaṇ kaḡwu, taṣ ngusi ndallaṭ gahwulaṇ mbalaṇ. A kume de ga zaṭ ang mbalaṇ kaḡwu, taṣ paṭi nu na mbadl de naṃ. A kume de ga daṃti de bacina kaḡwu taṣ dlot ten daṃti naḡ gwisi. A kume de ga yenti gonti kaḡwu, se taṣ paṭi nu na hwol tuki.

Kangwe mbalaṇ a yis maṇ kopti ga gem wu

⁹ Mbun de ta lamti gwakaṇ ni de ga gem. Nge mas ilgwe ni de ngaṭci wu, ama gibaṇ ilgwe ni de hwabi wu na ndaṭti i'e.

¹⁰ Hwotandli na yilkeni jwakaṇ ka lamti, wundaṭ ga lamti gwe a maṇ kopti paṭi wu. To, ta ko wokko baṭ yilka gwas nalti baṭe-baṭe maṇ kangwe ata baṭ gaa gwas wu.

¹¹ Baḡ daṃan de majwe baṣa dloṣi ten wul sowu so, ama kamaṇ ka mbadl jwakaṇ i'e de kaa dlokii ten paṭti wul ga_Nya.

¹² Paṭan hwol tuk ka zaṭ mbadl gwakaṇ, akaa dlo mbadl ka tlat bomti, akaa paṭ gem ka ngemti Nya gwakaṇ.

¹³ A kaa ngusi hwulti ilgwe nikii da wu suk mbalaṇ ji Nya maṇ laṣhi wul. A kaa ngusi kanti ga maṇdaki ka lubii jwakaṇ na ang de lop.

¹⁴ Laki majwe de asa cikii dleṅgapcan wu albarka. Lakisi albarka baḡ paṭisi bi gaa so.

¹⁵ Paḷan hwol tuk suk majwe sa nama paḷti hwol tuk wu, paḷan duu tuk suk majwe nama paḷti duu tuk wu.

¹⁶ Paḷan tami daṃti suk yilkeni jwakan. Baḷ bo ngetl na gaa jwakan so, ama paḷan gaa jwakan de yelan ji majwe de baṣa kansi ten bi ilgon sowu. Baḷ kaman gaa jwakan naḷ wule kaa botlan man naa mbalan so.

¹⁷ Kume maḷgon paḷikii ngalci wu baḷ palliti ami so. Daman na kang gaa tak paḷan wul jwe de mas mbalan a yeni asa dlam de ndakce kan kaa paḷi wu.

¹⁸ Dlokaṃankii i'e, de man paṭ ka go paḷan tami daṃti suk mas mbalan.

¹⁹ Baḷ daman de majwe asa palli ang byas wul wu so, yilkeni jini zakini ta Nya pallisi ami ka lilti mbadl gwas. Ten de ni ga lishi ka gaḃa ga Nya de, <<Pallaṭ ang wul wo gi kan, amik ka palli ami,>>* in ji Bagaa.

²⁰ Gaḃa ga Nya ga lishi dlam da de,
<<Kume kuzan nama tlot ga yelan dlanti gwa go,
baḷti ilga nguki,
a kume de kaḷkaze nama tlot gwas go baḷti ze
ga tle.

Paḷti naḷ gwisi a laki a nsha citi.>>†

²¹ Baḷ zakini ta ngalci ci ban tenkii so, ama ka lal ga nu wo cin ban ten ngalci tumal paḷti hwa wul.

13

Kumti bi bacina

* **12:19 12:19** YenK. M. 32:35 † **12:20 12:20** YenC. G. 25:21,22

¹ Ngetli kan ta ko wokko kumi bi bacina ji gobnati, ten de iko damti de bacina gon nida so, seko gwe yil sut mal Nya wu. A mas lugwe de bacina nida go Nya ka laksi.

² Ten nak gwisi kan mas malgwe nge kumti bacina ga gobnati go, ilgwe Nya lak wu kan ta nitma nget kumti bi. A man palti nak gwisi wo gaa jwasan kan sa nisi ma dlakti nolti.

³ Ten de bacina ji mbalan ni de wul cit banti mal man palti wul ndakce so, ama si wo wul cit banti kan mal majwe asa pal ilgwe ba yek sowu. Ka nama lamti de tak hwulki na banti ga malgwe ni de bacina wu nwa? To, se tak pal ilgwe de ni ndakce wu, ti nego ta taski,

⁴ ten de bacina wo man palti wul ga Nya kan ten de tas palik hwa wul. Ama de kume ki wo man ngalci ka wu, se tak bantiti, ten de ten koo lu kan bacine ngip bal puka ndokalti gaba ka ang gwas so. Ti wo man palti wul ga Nya kan, a tumalti kan a Nya mbok ang ten lilti mbadl gwasi a ta nol man ngalci.

⁵ Ten nak gwisi kan ngetli kan tak kumi bi bacina ji gobnati. Bade ten de tak abi lilti mbadl ga Nya tokte ka so, ama ten de ta daamti wul ga mbadl gwakan mbok ang de kaa pal byas wu so.

⁶ A gamisi kade ilgwe laki a kaa batl wulpi boo wu, ten de bacina ji gobnati wo man palti wul ji Nya kan, majwe de asa bal mas sa'i gwasan ten bi palti wul ga bacine wu.

⁷ Batlan ko wokko dul gwe de sa nama kopti gwakan wu. De kume wulpi boo gwe nikii gaa wu ka mbun de tak batlan go se tak batlanni, a kume de wulpi boo ga wul ji wuli ka kawu se tak

batlanni. Banti maḡwe mbuki de ta bantit wu, akaa baḡ nalti maḡwe mbuki de tak baḡanti nalti wu.

Lamti yilkeni

⁸ Baḡ ngibi dul maḡon ka so, seko dul gwe de damikii ngetli de tak ngibi wu, gwe yek de dul ga lamti ji yilkeni jwakan wu, ten de maḡwe nama lamti ga maḡon go ta njikan ilgwe Mbat Gaḡa ga Musa dlam wu wi.

⁹ Mbat gaḡa jwe yek de, <<Baḡ pi suk zobsi kili gon ka damti gwa ga man hapti so, baḡ tlo mbalan so, baḡ pi mukaḡ so, baḡ ko gwel so,>>* suk mas naa mbat gaḡa jwe sani da wu, mas jwasan mbi njikantidli ka gaḡa gwe de dlam de, <<Lam yelan damti gwa nak kangwe ka lam gaa gwa wu.>>†

¹⁰ De kume ka lam mbalan go ka tabet palṭi ngalci so. Ten nak gwisi kan lamti kaḡe njikanti ga Mbat Gaḡa ga Musa.

¹¹ To, pali nu ten de kaa yis gaa ga wundaḡ ga sa'i gan de manan gibi wu wi. Sa'i gwe de kaa padaḡ tet yembaḡ wu pali wi, ten de sa'i gwe sa kissanni wu bal nja nak ninge man sa'i gwe ma cin atl gaa wu.

¹² Gas bal nja ta paki ka, a sa'i njet ka bali ta lu tlo. Ten nak gwisi kan se tan wutan palṭi wul ji damshal ka, tan kinan wul dlanti jinan ji cilti.

¹³ Hwantan palan damti ga hwa wul kangwe ni ndakce suk mbalan jwe de sa nama damti ga cilti wu, baḡe na palṭi biki tlati-tlati, suk tlatdli, suk paṭ palan suk lamti kumti tamti ga laḡhi nsha, suk dlanti, suk dakaḡti so.

* 13:9 13:9 YenYil 20:13-15,17; K. M. 5:17-19; K. M. 5:21 † 13:9 13:9 YenLib 19:18

¹⁴ Ama ka_lal ga_palti nu wo se tak kaman_palti wul ga_Bagaa Yesu Almasihu ta_damikii nak_luka, bak kaman_palti wul ga_dli ga_mbalan_gwe de a lakkii ten_palti ilgwe ta_lami wu so.

14

Bak zi byas wul gaa yilka gwa so

¹ Kaman_malgwe de ngasti ten Nya gwas ndal sowu, bak calan_gaba sukuti ten wul jwe de daamti ji_mbalan ni kak-kak a dani wu so.

² Ngasti ten Nya ga_malgon kamit de tas nguk mas ilgwe_tamit da_wu, ama_malgwe de ngasti ten Nya gwas ndal so go wul lambu suk yandi ji_tlindi tokte kan_ata_nguki.

³ Malgwe de ata_nguk mas wundal_ilga_nguki go, bas_mbul_malgwe de ti wo bata_nguk wuli jon sowu so. A nukun_malgwe de bata_nguk wundal ga_wul ji nguki jon sowu bas zi byas wul gaa man ngukti mas wundal ji wul ga_nguki so ten de Nya kanti wi.

⁴ Wok de ki wo de hal ka_zi byas wul gaa zhel ga_malgon wu? De kume zheli pal_hwa wul sogo byasi go, ai, ze ga_baboo gwas kan. Gem sa ndallit gahwulan de tas_dlaanya, ten de Bagaa a man lakti gwasi ata_ci ban.

⁵ Malgon wo ata_yen cin gon de zoki man naa cin. A mal_mali gon wo mas cin wo de nam_kan ni. Ta_ko wokko mbi gem ga_mbunti ga_ilgwe ta kan wu ka_mbadl gwasi.

⁶ Mas_malgwe ata_yen cin gon de zoki go, ta nama_palti nukun ten de ta_Bagaa mbi nalti da. Mas_malgwe de ata_nguk mas wundal ga_ilga

nguki go ta nama pali nukan ten de ta Bagaa mbi nalti, ten de ata pi godiya Nya ten ilga ngukisi. A mas malgwe de bata nguk wunda ji wul ji nguki jon sowu mago ata pali nukan ten de ta Bagaa mbi nalti ten de ti mago ata pi godiya Nya.

⁷ A ka mi wo bade ten bi ga mbit wul ga gaa gwas kan malgon nama damti so. A ba ten bi mbit wul ga gaa gwas kan ata mash so.

⁸ De kume ma nima damti wu, ten bi ga Bagaa kan ma nama damti, a de kume mashkan kan ma mashan ma wu, ten bi ga Bagaa kan ma mashanni. Ten nak gwisi kan ko damti kan ma nama damti sogo mashkan kan ma mashi, mi wo ga Bagaa kan.

⁹ Ten de Almasihu mashi yek ta tlinya na mbadli ten de tas dam de Bagaa ga majwe sa mash wu suk majwe sa yi kami wu.

¹⁰ Ki pa, yek laki yek ka nama yenti ga yilka na byas wul gaa ye? A ki nego yek laki yek ka nama mbulti ga yilka gwa ye? Mas jinan ma dlalan a cina ga gobdian kisti gaba ga Nya.

¹¹ Ten de sa lishi ka gaba ga Nya ga lishi de,
<<Gem nak de amik de Nya Bagaa man baliti
mbadl wu, a dlam de,
<gahwulan mas a ngus atl a cina gini,
a laka mas a bal sheda de amik de Nya.> >>*

¹² To, ko wokko ganen a dlam wul ten bi ga damti gwasi a cina da Nya ka.

Bak dami yilka gwa de wul kotti asan so

¹³ Ten nak gwisi kan se tan zaki kisti gaba yilkeni jinan. Ka lal ga nu wo, tak ko wokko zi

* 14:11 14:11 YenIsh 45:23

ka mbadl gwas ten de ta dami yilka gwas de wul kotti asan so.

¹⁴ A yisi, a kan de gem kan ka Bagaa Yesu wo ilgon gwe de asali gwas wo de wul cit dade kawu nida so. Ama de kume malgon kan ilgon de wul cit dade wu, to, a malti kan ili ni de wul cit dade.

¹⁵ De kume a ilga nguki gwa lak yilka gwa ten hwottidli go, damti ga lamti kan ka nama palti so. Bak zaki ta ilgwe aka nguk wu dam de tantu liti ga yilka gwa gwe Almasihu mash ten bi gwas wu so.

¹⁶ Bak zak ilgwe ni hwabi a malki wu ta dam de ilgwe mbalan a dlam byas gaba dani wu so.

¹⁷ Ten de Nya de guu ga wo gaba ten bi ga nguki suk tlati ka so, ama gaba ten bi ga palti wul ndakce, suk tami damti, suk hwol tuk tumal Shishi ga Nya kan.

¹⁸ A mas malgwe de ata ngusi atl Almasihu tu ten tantu gami go, ti wo man palti ilgwe Nya lami wu kan, a man mbit kantidli kan mal mbalan.

¹⁹ Ten nak gwisi kan se tan dlokananni ten de tan palan ilgwe a tulli tami damti suk ndallat gahwulan ga yilkeni jinan wu.

²⁰ Bak lilan palti wul ga Nya ka ten bi ilga nguki so. Gem mas ilga nguki wo hwabi kan, ama byas wul kan de kume a ilgwe asa nguk wu dami malgon de wul kotti asan wu.

²¹ A mbun mani de bak nguk tlu so, sogo bak tla ze inabi so, sogo bak pal mas wunda ga wul so, de kume a laki a yilka nda wu.

²² Hanta daamti ga mbadl gwa ten bi ga wul jin sa ka dlo gwa suk Nya. Man albarka kade malgwe mbadl gwas lakti de byas wul ka sowu, ten bi ga

ilgwe de ti na gaa gwas ka kan de ndakce kan ni wu.

²³ Ama malgwe mbadl nitma tatlti ten ilgwe ta nama ngukti go, ta nima dlakti gaa gwas nolti ga Nya de kume ta nguk wu, ten de ka il gwisi de ta nama palti go ta ngasti ten Nya so. A mas ilgwe mbalan pali de ba tumal ngasti ten Nya ka sogo byas wul kan.

15

Pali ilgwe mbadl a tami yilkeni jwakan wu

¹ Mi de ma ndalan ka ngasti ten Nya ganan wu, a mbun de tan dlo mbadl na lashi ndalti ga majwe de ba ngasti ten Nya gwasan ndal sowu, ten de tan zisi ang ka lashi ndalti gwasan, ban palan wul ten de tan kumi tamti gaa ganan so.

² Hwanta ko wokko ganan pal ilgwe a tami yilka gwas mbadl wu ten de ta yilke mbi wul, ata mbi zat ang ka ngasti ten Nya gwasi.

³ Ten de kota Almasihu gaa gwas ka damti gwas wo ta pal wul ten de tas kumi tamti gaa gwas ka damti gwas so. Nak kangwe ni ga lishi wu de, <<Byalti jwe de sa nama byalti gwa wu nda tenanni.>>*

⁴ Ten de mas wul jwe sa lishi tun teka ka Gaba ga Nya ga Lishi go, sa lishi kan ten de tas mbokini ang ten wul, kangwe de ma daman na zat mbadl tumal dlot bi suk ndali gahwulan gwe a Gaba ga Nya ga Lishi ballanni wu.

⁵ Hwanta Nya man balti dlot bi suk ndali gahwulan lakkii ten dlot mbadl na yilkeni jwakan

* 15:3 15:3 YenZab 69:9

ka sa'i gwe kaa nama kopti lal ga Almasihu Yesu wu.

⁶ Na nukan mas jwakan kaa dam na bi de nam suk daamti wul de nam, akaa nama nallat da shin ga Nya ti de tik de Aba ga Bagaa ganan Yesu Almasihu wu.

⁷ Ngiban yilkeni jwakan na ang de lop nak kangwe de Yesu Almasihu kankii na ang de lop wu, ten de tak lakini a mbalan bal nalti Nya da.

⁸ A mik ka hwikii ge, de ilgwe laki yek Almasihu dam de man palti wul ga man Yehuda go yek de ten de ta mbok ang ten gem ga gaba ga Nya, asa mbok ang ten gem ga alkawol gwe sa pi man zat ji man zat jwasan wu,

⁹ suk ten de ta majwe ba man Yehuda ka sowu bal nalti Nya ten bi ga kwot ang gaa gwasi. Nak kangwe ni ga lishi wu de,

<<Ten gamisi kan, Bagaa ba taski ka mbalan jwe ba man Yehuda ka sowu,
ba wul koo tasti ga shin gwa.>>[†]

¹⁰ Gaba ga Nya po dlam da de,
<<Kii de ba man Yehuda ka sowu, palan hwol tuk suk mbalan ji Nya.>>[‡]

¹¹ Yek ta po dlam da de,
<<Mas jwakan tasan Bagaa, kii de ba man Yehuda ka sowu,
mas mbalan ji dii atli tasan ti.>>[§]

¹² Yek Ishaya po dlam de,
<<Malgon a yiltet ka man boo ga Yese,
ta tlinya ata dam de guu ten majwe ba man Yehuda ka sowu,

[†] 15:9 15:9 Yen2Sam 22:50; Zab 18:49 [‡] 15:10 15:10 YenK. M. 32:43 [§] 15:11 15:11 YenZab 117:1

Tenti kan majwe ba man Yehuda ka sowu a zi mbadli.>*

¹³ Hanta Nya man lakti zat mbadl balkii hwol tuk ga njikmi suk tami damti ka sa'i gwe kaa ngasti tenti wu, ten de ta zat mbadl gwakan nal i'e da tumal iko ga Shishi ga Nya.

Pal'ti wul ga Bulus mal majwe ba man Yehuda ka sowu

¹⁴ Yilkeni jini, ami gaa gini a yisi de gem kii gaa gwakan wo man pal'ti hwa wul i'e ka de kii, a kaa yis wul i'e hal kaa mbuki de tak mboki ang yilkeni jwakan ten wul.

¹⁵ A ka lishti gan de a lishikii go a yil ten dii i'e yek a gaba ten wul jon ten de ta daamikii wuli da. A pali nak gwisi kan tumal alheri gwe Nya pali wu,

¹⁶ gwe de ta laki yek a dam de man pal'ti wul ga Almasihu mal majwe ba man Yehuda ka sowu. A nama pal'ti wul de man pal'ti wul ka lubii ga Nya tumal lakti icin ten gaba man tamti ga Nya ten de ta majwe ba man Yehuda ka sowu dam de sadaka ga taki Nya man mbit kantidli, majwe de sa zasi ka tumal Shishi ga Nya wu.

¹⁷ Ten nak gwisi kan ba man bot ngetl ka Almasihu Yesu ten bi ga pal'ti wul gan de a nima pal'ti Nya wu.

¹⁸ Ba pal ndali gahwulan a dlam gaba ten ilgon so, seko ten ilgwe Almasihu pali tumalan wu. Ilgwisi wo yek de kangwe sa dlak majwe ba man Yehuda ka sowu ten de tas kumi bi Nya tumal gaba suk pal'ti wul gini.

* 15:12 15:12 YenIsh 52:15

¹⁹ Yek a pal wul ga zat laali suk palti wul ngipti bi ang tumal iko ga Shishi ga Nya. A tli tet Wurshelima yek a gandal lu hal yek a la Ilirikum, a ngusi lakti icin ten gaba man tamti ga Almasihu hal yek a pak mas palti wul gini.

²⁰ Ko a gasi lamti gi wo yek de ta dlam gaba ten gaba man tamti ka mas lu gwe basa bo yis Almasihu sowu, ten de ba dam de a nama kinti bii ten zhila bii gwe zobsi malgon ka lak wu so.

²¹ Ama ka lal ga nak gwisi wo yek dam nak kangwe ni ga lishi wu de,
<<Majwe de basa bo tabesi dlamti gaba ten bi gwas sowu sa yeni,
majwe basa bo tafa kumti gaba tenti sowu sa yis gaami.>>†

²² Gami kade ilgwe laki yek basa zakanni ten de ta tul amalkii so asami wonti wu.

Shiri lat ban Roma ga Bulus

²³ Nak ningo a pak palti wul gi ka kat atl jin wi. Tun nak de tun ka wonti gin jon a nama lamti tulti malkii de ta yenkii wu,

²⁴ a shirye wi de ta sa yenti gwakan ninge. A nama zat mbadl de ka sa'i gwe ba shige ta li ka atl ga Sipen go a kobi tumalkii a sak yenkii. A nama zat mbadl de kume de a kum tamti ga damti sukkii ga nak sa'i gon wu, ba ci cina na zatgaa ta li teka na zat ang gwakan.

²⁵ Ningo ba li Wushelima ten de ta tale zat ang mbalan ji Nya jwe sani ka li wu.

²⁶ Man kopti jwe sa ni Makidoya suk jwe sa ni Akaya wu kum tamti balti wul ten bi zat ang

† 15:21 15:21 YenIsh 52:15

majwe sa ni ka la_{sh}i wul ka mba_{la}n ji Nya jwe sa ni Wurshelima wu.

²⁷ Sa kum ta_{mti} ga pa_{lti} na_k gwisi, ko de gwisi wo ngetli ka_n nisi gaa wu. Na_k de majwe ba_n ma_n Yehuda ka_n sowu mbi rabo gwa_{sa}n ka_n albarka ga Shishi tet mal ma_n Yehuda wu, yek da_{mti} wi na_k wule dul ka_n ta_s pa_l wul na_n albarka gwa_{sa}n ga dii atli ten de ta_s ba_{tli} wul ma_n Yehuda na_n nali.

²⁸ De kume a pak pa_{lti} wul ga_n yek a ba_{lsi} wul za_t ang gwe sa_n ba_{li} ten bi gwa_{sa}n wu, ba dop tantu la_t Sipe_n a dlat te malkii ka a sak yenkii de aba zigaa wu.

²⁹ A yisi de gem ka_n de a ba tul malkii wu, ba tul na_n albarka ga Almasihu ga njikmi.

³⁰ Yilkeni jini ten bi ga Baga_a ga_{na}n Yesu Almasihu suk ten bi ga la_{mti} gwe a Shishi ga Nya ba_{li} wu, a na_{ma} ngemti gwaka_n de ta_k zini nini ang ka dopti ngetl gwe a ni dlo wu, ga_{ba} suk Nya ten bi gini.

³¹ Ngema_n Nya ten de ta mbi yilti da_{ka} ang ga majwe de ba_n ma_n kopti ka_n so de sa_n ni ka_n ka_t atli Yehudiya wu, suk ten bi wul za_t ang jwe ba ba_{li} a Wurshelima wu, ta wuli da_m de ilgwe a kandli mal mba_{la}n ji Nya jwe sa ni ka_{li} wu.

³² Ga_{ba} suk Nya pak ten de kume ilgwe ta lami wu ka_{wu}, ba mbuklu malkii ka hwo_l tuki, ta mbi ta shuk sukkii da.

³³ Ta Nya ma_n ba_{lti} ta_{mti} da_{mti} da_m sukkii mas jwaka_n. Amin.

16

Ga_{beti}

¹ A nikii ma dlamti gaḅa gaṇ ten de ta mbokikii ang ten yilka gaṇaṇ Pibi maḷgwe a baḷ sheda de ti wo maṇ paḷti hwa wul ka wu. Tisi wo bacina maṇ paḷti wul ga motgaa ga maṇ kopti kaṇ a Kankiriya.

² Kamaṇ ti ka shin ga Bagaa kangwe mbun de tak kamaṇ mbalaṇ ji Nya wu. A kaa zit ang na mas ilgwe ta lami tet ang gwakaṇ wu, ten de ti gaa gwas wo ta zi ang wonti mbalaṇ wi, hal suk ami pak.

³ Gaḅe Baṛiskila suk Akila ḁa, yelaṇ paḷti wul gini ka Almasihu Yesu.

⁴ Si wo sa baḷ mbadl gwasan hal njet ka bali asa maḣhi ten bi gini. A ba ami na ngwe kaḁe maḷgwe nisi ma pat godiya wu so, ama hal suk mas motgaa ga maṇ kopti jwe de ba maṇ Yehuda ka sowu.

⁵ Gaḅe motgaa ga maṇ kopti jwe asa mogaa ka lubii gwasan wu.

Gaḅe Apanitus yelaṇ gi ga gem ḁa, maḷgwe tik de maḷga cina gwe nda damti de maṇ kopti ga Almasihu ka mas atl ga Asiya wu.

⁶ Gaḅe Maryam ḁa, maḷgwe ta paḷ wul i'e ten bi gwakaṇ wu.

⁷ Gaḅe Adaronikus suk Yuniya ḁa, majwe de si wo maṇ Yehuda kaṇ naḁ ami wu, majwe de sa lesi ka ka lu leti suk ami pak wu. Sisi wo majwe de mbalaṇ yissi i'e ka shinti ji Yesu wu kaṇ, asa ni cina ten ngasti ten Almasihu.

⁸ Gaḅe Ampiliyatus ḁa, yelaṇ gi ga gem ka cutgaa ka Bagaa.

⁹ Gaḅe Urbanus ḁa, yelaṇ paḷti wul gaṇaṇ ka Almasihu, suk yelaṇ gini ga nja Sitakis.

- ¹⁰ Gaḃe Apalis ḃa, maḃgwe de maṇ paḃti gem i'e kaṇ ka Almasihu wu.
Gaḃe maṇ lubii ji Aristopulus ḃa.
- ¹¹ Gaḃe Hirudiyan ḃa, maḃgwe ti mago yilka gi maṇ Yehuda kaḃe ti wu.
Gaḃe mbalaṇ ji Bagaa ḃa, majwe sa ni ka lubii ga Narkisus wu.
- ¹² Gaḃe Tirayipina suk Tirayipusa ḃa, modli maṇ paḃti wul i'e ka Bagaa.
Gaḃe Parsis ḃa, yelaṇ ga lami gini ga maḃli maṇ paḃti wul i'e ka Bagaa.
- ¹³ Gaḃe Rupus ḃa, maḃgwe de ti wo sa yisti i'e ka paḃti wul ga Bagaa wu. A kaa gaḃe ana gwas ḃa, maḃgwe ta kamanni naḃ wule yen gwas ka pak wu.
- ¹⁴ Gaḃe Asinkiritus, suk Piligona, suk Hermes, suk Paturobas suk Harmas, suk mas yilkeni jwe sa ni suksi wu ḃa.
- ¹⁵ Gaḃe Pilologus, suk Yuliya, suk Niriyus, suk yilka gwasi ga maḃli, suk Olimpasi, suk mas mbalaṇ ji Nya jwe sa ni kali suksi wu ḃa.
- ¹⁶ Gaḃe yilkeni jwakaṇ na njupti bi ten gaḃkaṇ wundaḃi ga cilti.
Mas motgaa ji maṇ kopti ga Almasihu nama gaḃet gwakaṇ ḃa.
- ¹⁷ Yilkeni jini a nama ngemti gwakaṇ de taḃ daṃaṇ na kaṅg gaa ten bi ga majwe de asa cat gaa jwakaṇ ka wu, majwe asa lakki ten kotti asaṇ, asa nama dlanti suk gaḃa gwe sa mbokikii ang dani wu. Ta dlo gwakaṇ dlenti suk wundaḃi ji maju.
- ¹⁸ Ten de wundaḃi ji majwisi wo Almasihu Bagaa gaṇaṇ kaṇ sa nitma paḃti wul so, tuk gwasana tokte

kan. Tumaḷ taṃi bi suk taṣti gaḷ laḷ jwaṣaṇ kaṇ aṣa shel maḷwe aṣa kaṭiṣi kaṅ wu. A maḷwe aṣa kaṭiṣi kaṅ go, maṇ daaṃti wul naḷ miḷ mbalaṇ kaṇ.

¹⁹ Ko wokko kum kaṅwe kaḷ nima kumti bi wu wi, gwiṣi kaḷ laḷi yek a naṃa hwol tuki ten bi gwakaṇ. Ama a naṃa laṃti de taḷ daṃaṇ de maṇ boṭlkaṇ yiṣti wul ten ilḡwe ni de hwa wul wu, a kaḷ daṃ de maḷwe baḷ byaṣ wul niṣi gaḷa sowu ten bi gaḷ wul ngaḷci.

²⁰ Nya maṇ baḷti taṃi daṃti a taka Shedaṇ ka ka aṣaṇ gwasi, ataḷ baḷkii iko tenti njet de.

Hwaṇta alheri gaḷ Baḡaa ḡaṇaṇ Yesu daṃ sukkii.

²¹ Timoti, yelaṇ paḷti wul gi nima ḡaḷet gwakaṇ da, nu kaṇ Luṣhiyus suk Yaṣon suk Soṣipata naṃa ḡaḷet gwakaṇ da, maḷwe ṣi wo maṇ Yeḡuda ka wu.

²² Ami Tartiyus, maḷḡwe liṣh liṣhti ḡaṇ wu a naṃa ḡaḷet gwakaṇ da kaḷ Baḡaa.

²³ ḡayus naṃa ḡaḷet gwakaṇ da, maḷḡwe kaṇ maṇdaḷi gi kaḷ lubii gwasi, a kaḷ lubiimi kaṇ a maṣ moṭḡaa ḡaḷ maṇ koṭti moḡaa wu.

Eraṭus maṇ ḡiṭti wul ḡaḷ baṇ suk yiḷka ḡaṇaṇ Kwartaṭus naṃa ḡaḷet gwakaṇ da.

²⁴ Haṇta alheri gaḷ Baḡaa ḡaṇaṇ Yesu Almaṣihu daṃ sukkii maṣ jwakaṇ. Amin.*

Ngemti Nya ḡaḷ paḷti

²⁵ Hwaṇta naḷti daṃ de ḡaḷ Nya ti de iko ḡaḷ taṣ dilaḷlakii ten ngaṣti ten Nya naḷ kaṅwe ḡaḷa maṇ taṃti ḡe de a naṃa laḷti iḷiṇ daṇi ten Yesu

* **16:24 16:24** Kaḷ liṣhti joṇ ciṇa wo lu ndati ḡe niḷaḷ so

Almasihu dlam̄ wu. Gaḃa maṇ taṁtisi wo ilgwe sa hwundali ka tun ka multi ji tek wu kaṇ,

²⁶ ama ningo sa yilli ten dii wi tumal lishti ji maṇ dlam̄ti gaḃa ga Nya. A tumal ilgwe Nya dlam̄ de maṇ laṣhi pakti wu kaṇ sa mboki ang mas mbalan ji dii atli dani, ten de taṣ ngassi ten Nya asa kumit bi da.

²⁷ Hwaṇta nalti dam̄ de ga Nya ti de tik de maṇ botlkan̄ yisti wul na ngusi tumal Yesu Almasihu ba pakti wu. Amin.

Geji New Testament Portions **Portions of the New Testament in the Geji language of** **Nigeria**

copyright © 2023 The Seed Company in collaboration with Language
Developers and Bible Translators Association

Language: (Geji)

Contributor: The Seed Company

This translation is made available to you under the terms of the Creative
Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in
any format and to make reasonable revisions and adaptations of this
translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in
a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily
endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions
under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word
involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation
22:18-19.

2025-07-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files
dated 2 Jul 2025

1d007d04-9717-58d3-914b-11692f80c43e